CENTRUL NAȚIONAL DE
SUPORT AL SECURITĂȚII
NUCLEARE
UNIVERSITATEA TEHNICĂ
A MOLDOVEI

CENTRUL DE INSTRUIRE
A COLABORATORILOR
VAMALI
SERVICIUL VAMAL AL
REPUBLICII MOLDOVA

**Artur Buzdugan, Eugeniu Cazacu, Viorel Doagă,
Eugen Gorea, Vitalie Stratan, Ana Toderaș, Alina Țurcan**

GHID
privind controlul exportului, reexportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice

Chișinău, 2019

Artur Buzdugan, Eugeniu Cazacu, Viorel Doagă,
Eugen Gorea, Vitalie Stratan, Ana Toderaș, Alina Țurcan

GHID
privind controlul exportului, reexportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice

Chișinău, 2019

Aprobat pentru editare de către Senatul Universității Tehnice a Moldovei (proces verbal nr. 4 din 26.11.2019)

Autori: **Artur Buzdugan, Eugeniu Cazacu, Viorel Doagă, Eugen Gorea, Vitalie Stratan, Ana Toderaș, Alina Țurcanu**

Coordonator: **Artur Buzdugan**

Recenzenți: **Viorel Cibotari, dr.**
Serghei Railean, dr., conferențiar

Acest proiect este finanțat de Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova
Adresa: str. M.Kogalniceanu, 12, MD-2001 Chisinau, Republica Moldova

Uniunea Europeană este formată din 28 de țări și oamenii din aceste țări. Este un parteneriat politic și economic unic bazat pe valorile respectării demnității umane, libertății, egalității, statului de drept și drepturilor omului. Peste cincizeci de ani am creat o zonă de pace, democrație, stabilitate și prosperitate pe continentul nostru, menținând totodată diversitatea culturală, toleranța și libertățile individuale. UE încearcă să împărtășească valorile și realizările sale cu țările și popoarele vecine și cu cele mai îndepărtate.

Acest proiect este implementat de Centrul de Științe și Tehnologie din Ukraina
Adresa: str. Metalistiv 7a, Kiev 03057, Ucraina

CSTU este o organizație interguvernamentală,care este finanțată de Uniunea Europeană și Guvernul SUA și își propune să promoveze pacea și prosperitatea globală prin reducerea riscurilor chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN), prin sprijinirea parteneriatelor științifice și tehnologice și colaborării care abordează amenințările la adresa securității globale și promovează neproliferarea în Ucraina, Georgia, Moldova și Azerbaidjan.

Lector:
Tehnoredactare computerizată:
Coperta:

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Buzdugan, Artur
Ghid privind controlul exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice: Pentru lectori, masteranzi, lucrători ai Serviciului Vamal, funcționari publici și persoane fizice cu activități din domeniu /Artur Buzdugan, Eugeniu Cazacu, Viorel Doagă, Eugen Gorea, Vitalie Stratan, Ana Toderaș, Alina Țurcanu; coord. Artur Buzdugan; Universitatea Tehnică a Moldovei, Serviciul Vamal. Proiectul STCU 9604, -150 ex.
ISBN

ABREVIERI

ADM	Arme de distrugere în masă *(Weapons of Mass Destruction)*
AG	Grupul Australia *(The Australia Group)*
AIEA	Agenția Internațională pentru Energie Atomică *(The International Atomic Energy Agency)*
ANRANR	Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice *(The National Agency for Regulation of Nuclear and Radiological Activities)*
ASP	Agenția Servicii Publice *(The Agency of Public Services)*
BAFA	Programul pe termen lung al Agenţiei Federale Germane pentru Afacerile Economice şi Controlul de Exporturi (*Long Term Program of the German Federal Agency for Economic Affairs and Export Control*)
BTWC	Convenţia privind interzicerea dezvoltării, producerii şi stocării armelor bacteriologice şi cu toxine şi distrugerea acestora (*Biological Weapons Convention*)
CBRN	Chimice, Biologice, Radiologice, Nucleare (*Chemical, Biological, Radiological and Nuclear*)
CCS	Controlul de comerț strategic (*Strategic Trade Control*)
CE	Consiliul Europei *(The European Council)*
CSI	Inițiativa pentru Securitatea Containerelor (*Container Security Initiative*)
CTBTO	Organizația Tratatului de interzicere totală a experiențelor nucleare *(The Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization*)
CWC	Convenţia privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării şi folosirii armelor chimice şi distrugerea acestora (*Chemical Weapons Convention*)
CIC	Comisia Interdepartamentală de Control *(The Inter-departmental Control Comission)*
DVD	Declarația vamală în detalii *(Custom Declaration in Details)*
EUBAM	Misiunea Uniunii Europene pentru Asistență la Frontieră (*European Union Border Assistance Mission)*
HCOC	Codul de conduită de la Haga împotriva proliferării rachetelor balistice *(Hague Code of Conduct against Ballistic Missile Proliferation)*

HG	Hotărârea Guvernului (*Government Decision*)
MA	Ministerul Apărării *(The Ministry of Defence)*
MECR	Regimuri multilaterale de control al exportului (*Multilateral Export Control Regime*)
MTCR	Regimul de control al tehnologiilor pentru rachete (*Missile Technology Control Regime*)
NATO	Organizația Tratatului Atlanticului de Nord *(The North Atlantic Treaty Organization)*
NSG	Grupul furnizorilor nucleari *(The Nuclear Suppliers Group*)
NPT	Tratatul de Neproliferare (*Non-Proliferation Treaty*)
ONU	Organizația Națiunilor Unite *(The United Nations)*
OPCW	Organizația pentru interzicerea armelor chimice *(The Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons)*
PCI	Inițiativa de Securitate împotriva Proliferării (*Proliferation Security Initiative*)
SIS	Serviciul de Informații și Securitate *(The Information and Security Service)*
STCU	Centrul de Științe și Tehnologie din Ukraina *(The Science and Technology Center in Ukraine)*
SUA	Statele Unite ale Americii *(The United State of America)*
SV RM	Serviciul Vamal al Republicii Moldova *(The Customs Service of the Republic of Moldova)*
UE	Uniunea Europeană (*The European Union)*
UNICRI	Institutul Interregional al Națiunilor Unite pentru Crimă și Justiție *(The United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute)*
UNSCR	Rezoluția Consiliului de Securitate al ONU *(The United Nation Security Council Resolution)*
VAP	Vehicule aeriene fără pilot (*Unmanned Aerial Vehicles*)
WA	Acordul de la Wassenaar *(The Wassenaar Arrangement)*

CUPRINS

ÎNTRODUCERE	**3**
1. ANGAJAMENTELE INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA	**5**
1.1 Convențiile şi tratatele internaționale	**5**
1.2 Regimul internațional de control al exportului mărfurilor cu dublă utilizare	**12**
1.3 Regimurile multilaterale de control al exporturilor	**14**
2. REGIMUL DE REGLEMENTARE NAȚIONALĂ	**21**
2.1 Autoritățile responsabile	**21**
2.2 Cadrul legislativ național	**24**
3. MĂRFURILE STRATEGICE. CLASIFICAREA	**29**
3.1 Mărfurile cu dublă utilizare	**29**
3.2 Mărfurile cu destinații militare	**30**
4. SERVICIILE COMPLEMENTARE EXPORTULUI IMPORTULUI MĂRFURILOR STRATEGICE	**32**
4.1 Exportul, tranzitul intangibil de softuri și tehnologii	**32**
4.2 Materialele chimice și biologice notate în CWC și BTWC	**34**
4.3 Exportul și importul materialelor chimice conform Listei 1	**35**
4.4 Exportul și importul materialelor chimice conform Listei 2, 3	**36**
4.5 Exportul și importul materialelor biologice	**38**
5. SANCȚIUNILE ȘI EMBARGOURILE	**39**
5.1 Sancțiunile naționale	**39**
5.2 Sancțiunile internaționale la care Republica Moldova este aliniată	**43**
6. ACTELE PERMISIVE (AUTORIZAȚIILE)	**45**
6.1 Tipurile de autorizații	**45**
6.2 Procedurile de solicitare a autorizației	**46**
7. PROCEDURILE VAMALE	**50**

7.1 Controlul vamal al mărfurilor strategice **50**
7.2 Proceduri vamale și principii generale privind vămuirea și controlul vamal al mărfurilor și tehnologiilor incluse în listele de control **51**
7.3 Caracteristicile vămuirii și controlului vamal al materialelor nucleare și radioactive **56**
7.4 Returnarea mărfurilor în caz de prohibiții **58**
8. EDUCAȚIA ȘI PERFECȚIONAREA 60
BIBLIOGRAFIA 61
ANEXE 65
Adrese de contact 91

ÎNTRODUCERE

Controlul exportului, reexportului, importului şi tranzitului reprezintă un domeniu extrem de complex, conceptual fiind recunoscut ca un standard comun în statele din Uniunea Europeană începând cu anul 1994. Dimensiunea comercială a securității internaționale are ca scop controlul produselor, tehnologiilor și serviciilor care pot fi utilizate la dezvoltarea, fabricarea stocarea şi utilizarea armelor chimice, biologice, radiologice, nucleare de distrugere în masă.

Evoluțiile din acest domeniu sunt puternic influenţate de tendinţele de globalizare a economiei la nivel mondial, inclusiv cele referitoare la exportul de arme şi produse cu dublă utilizare, civilă şi militară. Având în vedere, că operaţiunile derulate cu produsele strategice sunt caracterizate de o dinamică şi sensibilitate sporită, Consiliul Uniunii Europene a adoptat în a. 2000 Regulamentul nr. 1334 privind instituirea unui regim comunitar al controlului exportului de produse şi tehnologii cu dublă utilizare [1], ca o condiţie de bază a combaterii proliferării armelor de distrugere în masă, cu respectarea principiului liberei circulaţii a mărfurilor în interiorul UE.

Prezentul ghid privind controlul exportului, reexportului, importului și tranzitului bunurilor strategice este conceput ca unul de referință pentru entitățile economice, pentru organele de autorizare și control al exportului, reexportului, importului și tranzitului a produselor strategice, cu dublă utilizare, parte a materialelor CBRN. Ghidul descrie succint obiectivele, politica de control în acest areal, dar și modalitatea prin care Guvernul poate impune interdicții asupra exportului, reexportului, importului și tranzitului de bunuri strategice sau le poate reglementa prin intermediul sistemului existent de autorizare.

Ghidul descrie tipurile de autorizații pentru tranzacțiile de export, reexport, import și tranzit, prezintă listele de bunuri oglindite în anexe. Aceste liste sunt periodic actualizate în cadrul grupurilor de lucru privind regimurile multilaterale de control al exporturilor. Toate acestea sunt compilate într-o listă exhaustivă a Comisiei Europene reflectată în anexele

Regulamentului (CE) nr. 428/2009 privind produsele cu dublă utilizare din 4 mai 2009 (publicat în Jurnalul Oficial al UE la 27 mai 2009, cu ultimele modificări din 10 octombrie 2018 prin Regulamentul delegat (UE) 2018/1922 al Comisiei). Regulamentul menționat prevede, ca produsele cu dublă utilizare să fie supuse unui control operativ atunci când sunt exportate din Uniunea Europeană, tranzitează UE, sau sunt livrate unei țări terțe ca urmare a unor servicii de intermediere prestate de un intermediar cu reşedința în UE.

Luând în considerare angajamentele prevăzute în Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană, Republica Moldova se ghidează de cadrul legislativ european, inclusiv în domeniul controlului exportului mărfurilor strategice. Din aceste considerente, Lista națională de mărfuri strategice și cu dublă destinație este periodic actualizată conform modificărilor propuse de UE fiind puse în aplicare prin Hotărâri de Guvern.

1. ANGAJAMENTELE INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA

Republica Moldova (RM) este semnatară a mai multor tratate și convenții internaționale, fiind asociată neformal și regimurilor de control al exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice.

Reglementarea activităților în acest areal servește următoarelor aspecte:

- securitate regională;
- securitate națională;
- necesităţi de politică externă;
- obligaţii rezultate din tratate internaţionale şi angajamente;
- politica de neproliferare a armelor de distrugere în masă;
- îngrijorări privind dezvoltarea și extinderea geografică a terorismului.

1.1 Convențiile și Tratatele Internaționale

Prevederile tratatului de neproliferare și ale acordurilor internaționale, precum și rezoluțiile respective ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (ONU) în domeniul neproliferării armelor de distrugere în masă (ADM) reprezintă standarde internaționale principale de neproliferare, sunt susținute de majoritatea guvernelor naționale și co0nstituie obligații juridice pentru statele semnatare.

RM este parte a principalelor tratate și acorduri internaționale - pilonii neproliferării, aderând sau ratificând, după cum urmează:

- *Tratatul de neproliferare a armelor nucleare,* RM - ratificare 1994
- *Tratatul de interzicere totală a experienţelor nucleare,* RM - semnatară 1997, ratificare 2007

- *Convenția privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora,* RM - ratificare 1995, în forță 1997
- *Convenția privind interzicerea dezvoltării, producerii și stocării armelor bacteriologice și cu toxine și distrugerea acestora,* RM este parte din 2005
- *Codul de conduită de la Haga împotriva proliferării rachetelor balistice*, RM - subscriere 2002.

Tratatul privind neproliferarea nucleară

Tratatul de Neproliferare Nucleară (NPT) [2] obligă statele semnatare să reglementeze comerțul cu arme nucleare, dispozitive nucleare explozive, surse sau materiale speciale fisionabile, precum și echipamente și materiale aferente acestora. În conformitate cu articolul II din NPT, fiecare stat neposesor de arme nucleare, parte la NPT, se obligă să nu accepte din partea terților părți transmiterea de arme nucleare ori, alte dispozitive explozive nucleare, ceea ce generează instituirea controlului asupra importului, exportului, reexportului și tranzitului (recepționării prin alte mijloace) de asemenea obiecte.

Articolul III, paragraful 2 stabilește obligația guvernelor de a controla exporturile de materiale nucleare specificate și obiecte însoțitoare acestora. Statele pârți se angajează să nu furnizeze statelor neposesoare de arme nucleare materii brute sau materiale fisionabile speciale, echipamente sau materiale proiectate ori pregătite în mod special pentru prelucrarea, utilizarea sau producerea de materiale fisionabile speciale, dacă aceste materiale nu sunt supuse garanțiilor în termenii prezentului articol.

Tratatul a stabilit un sistem de garanții sub responsabilitatea Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (AIEA), care este autorizată să inspecteze și să verifice îndeplinirea stipulărilor Tratatului. Secretariatul AIEA, cu sprijinul activ al UE și a mai multor state membre, desfășoară activități de suport în baza Protocolului Adițional, Protocolului de Cantități Mici, inclusiv seminare privind garanțiile nucleare.

Tratatul de interzicere totală a experienţelor nucleare (CTBT)

Regimul de verificare a testelor nucleare [3] este proiectat pentru a detecta orice explozii nucleare efectuate pe pământ, în subteran, în mediul subacvatic sau atmosferă. Scopul regimului de verificare este de a monitoriza respectarea prevederilor Tratatului de interzicere totală a experienţelor nucleare, care interzice total exploziile nucleare.

Regimul de verificare constă din următoarele elemente: Sistemul Internaţional de Monitorizare, Centrul Internaţional de Date, Infrastructura Globală de Comunicare şi Inspecţiile în teren.

Convenţia privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării şi folosirii armelor chimice şi distrugerea acestora

Scopul Convenţiei privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării şi folosirii armelor chimice şi distrugerea acestora (CWC) [4] este de a oprima pe mapamond dezvoltarea, producerea, stocarea şi utilizarea armelor chimice. CWC este primul tratat multilateral cu caracter obligatoriu, ce are ca scop de a elimina o întreagă categorie de ADM într-un interval de timp fix.

CWC obligă statele părţi să impiemonteze un sistem de control al producerii şi comerţului cu anumite produse chimice, aşa-numitele produse chimice programate. Ţările semnatare trebuie să dispună de un sistem de înregistrare şi autorizare a acestor categorii de substanţe chimice (incluse în aşa-numitele "liste"). Industria chimică şi societăţile comerciale trebuie să furnizeze regulat informaţii cu privire la producerea, prelucrarea, utilizarea şi importul/exportul/tranzitul substanţelor chimice. Autoritatea naţională desemnată furnizează aceste informaţii Organizaţiei pentru Interzicerea Armelor Chimice.

Anexa CWC privind substanţele chimice conţine trei liste de agenţi chimici şi precursori, comerţul cărora se reglementează corespunzător în statele părţi.

- Lista nr. 1: specifică agenții și precursorii, care se referă direct la armele chimice și nu se folosesc sau se folosesc în cantități nesemnificative în alte scopuri.
- Lista nr. 2: specifică substanțele chimice destinate comerțului limitat și se referă la armele chimice.
- Lista nr. 3: specifică substanțele chimice cu dublă utilizare și destinație comercială largă.

Conform prevederilor articolului I al CWC, statele părți se angajează să nu creeze, producă, dobândească ilicit, stocheze sau transfere arme chimice (direct sau indirect) altor persoane.

Inspecția din cadrul CWC este cu adevărat de pionierat în dreptul internațional. Aceasta înseamnă că orice stat parte care are îndoieli cu privire la respectarea regulilor stabilite de către un alt stat parte poate solicita Directorului General trimiterea unei echipe de inspecție. În cadrul acestei proceduri de inspectare statele părți la CWC se angajează să respecte principiul inspecțiilor "oricând și oriunde" fără drept de refuz.

Organizația pentru Interzicerea Armelor Chimice (OPCW) a fost înființată pentru a implementa prevederile CWC, pentru a realiza viziunea unei lumi libere de arme chimice și de amenințarea utilizării acestora, în care chimia este folosită exclusiv în scopuri pașnice, pentru progres și prosperitate. OPCW și statele sale membre continuă să se angajeze ca state care nu sunt părți la OPCW să înțeleagă valoarea CWC și contribuția acesteia la pacea și securitatea regională și internațională. Activitățile în cauză sunt ghidate de Planul de acțiuni privind universalitatea CWC, elaborat în 2003.

Convenția privind interzicerea dezvoltării, producției și stocării armelor bacteriologice (biologice) și cu toxine și distrugerea acestora

Convenția privind interzicerea dezvoltării, producerii și stocării armelor bacteriologice și cu toxine și distrugerea acestora (BTWC) [5] este succesoare a "Protocolului privind interzicerea folosirii în război a gazelor asfixiante, toxice sau similare și a mijloacelor bacteriologice de luptă" (adoptat de Liga Națiunilor, Geneva, 17 iunie 1925) și este *primul Tratat universal* care impune o interdicție la nivel mondial a dezvoltării, producerii, achiziționării, transferului, reținerii, stocării și utilizării:

- *agenților biologici și toxinelor "de tipuri și cantități care nu au nici o justificare pentru scopuri profilactice, de protecție sau în alte scopuri pașnice;"*
- *armelor, echipamentelor și vehiculelor de livrare "concepute să utilizeze astfel de agenți sau toxine pentru scopuri ostile sau în conflicte armate".*

În conformitate cu articolul III din BTWC, statele părți se angajează să nu transfere la orice beneficiar, direct sau indirect, și în nici un fel să nu asiste, stimuleze sau să nu implice orice stat, grup de state sau organizații internaționale în producerea sau achiziționarea pe altă cale a microbienilor sau altor substanțe biologice ori toxine (indiferent de origine sau metoda de producere a acestora), tipul și cantitățile cărora nu se conformează scopurilor preventive, de protecție sau altor scopuri pașnice.

Spre deosebire de CWC, BTWC nu dispune de un mecanism de verificare pentru a monitoriza conformitatea, iar negocierile privind crearea propriu-zisă așa și nu au fost finalizate până în prezent. Regimul tratatului mandatează statele-părți să rezolve problemele de conformitate, să se consulte reciproc și, de asemenea, permite statelor-părți să depună o plângere la Consiliul de Securitate al ONU pentru investigarea acestora, această posibilitate nefiind invocată niciodată.

Recent, și în special în urma evoluției amenințărilor și acțiunilor teroriste mai sofisticate și mai complexe a apărut un interes vădit pentru punerea în aplicare a BTWC și asigurarea unei participări mai extinse la nivel mondial. Statele părți au convenit să promoveze implementarea eficientă a BTWC la nivel național, inclusiv integrarea în educație, mobilizare, și sensibilizare. În acest sens, în cadrul Filialei de la Geneva a Oficiului Națiunilor Unite pentru Afaceri de Dezarmare a fost creată o mică unitate de sprijin pentru implementarea BTWC, care este responsabilă de informare. Consiliul Uniunii Europene a aprobat și o decizie (PESC) în sprijinul BTWC [6]. Activitățile de educație, informare și sensibilizare au loc în cadrul asociațiilor, organizațiilor și instituțiilor științifice, profesionale și academice din statele-părți.

Tratatul privind comerțul cu arme

RM a semnat Tratatul privind comerțul cu arme [7] în 2013, care a intrat în vigoare în 2014, în 2015 fiind ratificat. Primul raport a fost prezentat în 2017. Acest Tratat prevede ca fiecare stat parte să adopte măsuri orientate la executarea legilor și normelor naționale, care să conducă la implementarea cu succes a prevederilor Tratatului.

Articolul 15 se referă la împuternicirile de executare explicite ale statelor pârți, prin care se acordă asistenta reciprocă vizând investigarea, urmărirea și procedurile judiciare legate de încălcarea atribuțiilor legale naționale, stabilite în Tratat.

Rezoluția Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite 1540

Rezoluția Consiliului de Securitate al ONU (UNSCR 1540) [8] (2004) reprezintă pilonul eforturilor comunității internaționale în domeniul Controlului de Comerț Strategic (CCS). Rezoluția stabilește obligațiile (conform cap. VII din Carta ONU) statalelor membre în elaborarea și punerea în aplicare a măsurilor juridice și de reglementare, adecvate

neproliferării armelor chimice, biologice, radiologice, nucleare și a mijloacelor de livrare a acestora, răspândirea armelor de distrugere în masă de către actorii nestatali. Este de menționat faptul, că prin această Rezoluție se recunoaște proliferarea nestatală ca o amenințare la adresa păcii și securității internaționale (capitolul VII din Carta ONU), fapt ce obligă statele de a-și modifica propria legislație.

UNSCR 1540 solicită fiecărui stat să stipuleze în legislația națională diverse forme de implicare a actorilor nestatali în ADM și activitățile conexe ale acestora. În virtutea caracterului său universal și obligatoriu, UNSCR 1540 marchează o abatere de la acordurile de neproliferare anterioare și adaugă un nou nivel regimului de neproliferare. Până la adoptarea Rezoluției regimul de neproliferare era bazat pe numeroase acorduri parțial suprapuse, care nu stabileau obligații universale obligatorii.

UNSCR 1540 susține și se bazează pe anumite obligații, vizând reglementarea diferitor tipuri de tranzacții comerciale specificate în tratatele și acordurile internaționale, precum și stipulează că toate statele trebuie să-și creeze sisteme eficiente pentru reglementarea comerțului cu materiale legate de ADM. UNSCR 1540 prevede ca statele:

- să se abțină de la susținerea țărilor care nu fac parte din rezoluție și care încearcă să elaboreze, să procure, să producă, să posede, să transporte, să transfere sau să utilizeze ADM, mijloace de livrare ale acestora;
- să elaboreze și să implementeze măsuri pentru detectarea, descurajarea, prevenirea și combaterea activității de broker cu astfel de obiecte;
- să stabilească, să dezvolte, să revizuiască legile și actele normative care reglementează exportul, reexportul, tranzitul, transbordarea, inclusiv procesul de finanțare și alte servicii conexe, precum și să conducă controale naționale ale utilizatorilor finali.

RM raportează periodic Consiliului Comitetului UNSCR 1540 rapoarte privind îndeplinirea angajamentelor. Au fost prezentate patru rapoarte naționale (2004, 2005, 2007, 2013). În baza acestora a fost revizuită (2004, 2005, 2008, 2013) Matricea UNSCR 1540 pentru RM.

1.2 Regimul internațional de control al exportului mărfurilor cu dublă utilizare

Codul de Conduită de la Haga împotriva proliferării rachetelor balistice

Codul de conduită de la Haga împotriva proliferării rachetelor balistice (HCOC) [9] a fost adoptat la 25-26 noiembrie 2002. Acesta suplimentează MTCR și este singurul instrument multilateral de transparență și consolidare a încrederii privind răspândirea rachetelor balistice. HCOC este un cod multilateral negociat în afara contextului sistemului ONU și recunoscut prin multiple Rezoluții ONU privind Regimul de control al tehnologiilor pentru rachete (HCOC). RM este parte a HCOC.

Inițiativa de Securitate împotriva Proliferării

Inițiativa de securitate împotriva proliferării (PSI) [10] este o inițiativă globală voluntară lansată de președintele SUA George W. Bush în 2003. Aceasta urmărește prevenirea comerțului ilicit, traficului și transbordării de arme de distrugere în masă, a sistemelor lor de livrare și a materialelor conexe către și dinspre state și cu implicarea actorilor non-statali preocupați de proliferare. PSI desfășoară activități de informare pentru identificarea, dezvoltarea și promovarea capacităților și practicilor critice ale PSI în cadrul comunității PSI, conduce întruniri, exerciții și seminare de mobilizare.

Prin Declarația privind principiile de interdicție, la care participă toți participanții la PSI, sunt oferite standarde comune pentru interzicerea încărcăturii relevante pentru proliferare. Reuniunea politică la nivel înalt din 2013 a identificat patru capacități și practici critice:

(i) interzicerea proliferării;
(ii) căutarea și identificarea mărfurilor ilicite legate de ADM;
(iii) sechestrarea și eliminarea acestora; și
(iv) luarea rapidă a deciziilor în cazuri de interdicție.

RM susține și participă la această inițiativă internațională, care este și în albia UNSCR 1540.

Inițiativa privind Securitatea Containerelor

Inițiativa privind Securitatea Containerelor (CSI) [10] a fost anunțată în ianuarie 2002 de către Serviciul Vamal și de Protecție a Frontierelor din SUA. CSI este acum operațională în porturile din America de Nord, America Latină și Centrală, Europa, Africa, Asia, inclusiv Orientul Mijlociu.

CSI propune un regim de securitate pentru a se asigura că toate containerele care prezintă un risc potențial pentru terorism sunt identificate și inspectate în porturi străine înainte ca acestea să fie plasate pe nave destinate SUA. Astfel lucrători ai serviciului vamal de frontieră SUA activează în străinătate pentru a lucra împreună cu omologii locali. Misiunea lor este de a identifica containerele cu risc sporit și investiga suplimentar.

Activitatea CSI se bazează pe:

- Utilizarea informațiilor furnizate inclusiv și de serviciile de informații și securitate, ce permit identificarea containerelor cu un risc potențial.
- Scanarea și evaluarea containerelor ce prezintă risc înainte de a fi expediate în portul de plecare.
- Utilizarea pe larg a scanerelor cu raze X și raze gamă, precum și a dispozitivelor de detectare a radiațiilor pentru pre-scanarea containerele cu risc ridicat, fără perturbarea procesului.

Utilizând această inițiativă inovativă ofițerii vamali din terțe țări colaborează cu administrațiile vamale gazdă pentru a identifica containerelor cu risc ridicat. Lucrătorii respectivi utilizează tehnici de inspecție non-intruzive și tehnologia de detectare cu radiații pentru a examina containerele cu risc ridicat înainte de a fi expediate către porturile din SUA.

Embargourile multilaterale

Este important ca periodic să se analizeze informațiile referitoare la embargouri, deoarece acestea pot fi diferite de la o țară la alta, în funcție de modul în care embargoul este implementat. De exemplu, unele embargouri din UE [11] implementează direct deciziile ONU, altele modifică domeniul de aplicare geografic sau acoperirea tipurilor de arme incluse. Țările au dreptul să pună în aplicare propriile embargouri, indiferent de cele aplicate de către ONU.

1.3 Regimurile multilaterale de control al exporturilor

RM nu este membru sau nu este considerată drept țară aderentă a grupurilor neformale ale Regimului Multilateral al Controlului Exportului (MECR). Există patru MECR principale:

- Grupul Furnizorilor Nucleari
- Grupul Australia
- Acordul de la Wassenaar
- Comitetul Zangger.

Aceste **Error! Bookmark not defined.** reprezintă unități voluntare, organizate pe bază de consens, care abilitează statele să facă schimb de informații sensibile privind comerțul cu mărfuri, software și tehnologii legate de ADM, inclusiv arme convenționale, precum și să stabilească standarde comune pentru reglementarea comerțului.

Fiecare dintre cele 4 entități elaborează, menține și actualizează listele de control comune ale mărfurilor corespunzătoare, inclusiv descrierea detaliată, specificațiile tehnice, precum și directivele privind tipurile de tranzacții, pe care statele membre și cele aderente ar trebui să le reglementeze, inclusiv metodele de aplicare ale acestora.

Adoptarea unor liste de control pe baza MECR, precum și integrarea principiilor și directivelor în legile și instituțiile naționale reprezintă modalități practice, prin care statele tind să respecte tratatul internațional de neproliferare și obligațiile prevăzute de UNSCR 1540. Întrucât MECR facilitează respectarea juridică la nivel internațional și, deoarece mulți furnizori principali și state de tranzit/transbordare din întreaga lume fac parte din MECR sau aderă la directivele MECR, considerarea la nivel național a listelor de control și a prevederilor acestora constituie una dintre cele mai bune practici internaționale în domeniul de control al comerțului strategic.

Regimul de control al tehnologiilor pentru rachete (MTCR)

RM este parte a MTCR [12] (semnare 2013, ratificare și depozitare 2015). Până în prezent au fost prezentate Raportul inițial (2016) și primul Raport Anual (2017).

Scopul MTCR este limitarea proliferării rachetelor, materialelor pentru rachete, sistemelor complete de rachete, vehiculelor aeriene fără pilot (VAP) și a tehnologiilor aferente acestora, destinate pentru sisteme capabile să transporte sarcina utilă de 500 kilograme la o distanta de, cel puțin, 300 km, precum și pentru sisteme de livrare a ADM. În acest regim sunt considerate și provocările asociate cu transferul intangibil de tehnologii, precum și importanța controalelor privind activitatea de broker, tranzit și transbordare.

MTCR menține o listă de obiecte (Anexa "Echipamente, Software și Tehnologii"), transferul cărora este reglementat de către membrii și aderenții MTCR.

Anexa este împărțită în două categorii:

Categoria I, specifică sisteme complete de rachete, VAP, sub-sisteme și capacități de producție, care nu pot fi exportate, sau expirate în cazuri excepționale.

Categoria II, specifică sisteme complete de rachete și VAP neincluse în Categoria I, precum și echipamente, materiale și tehnologii cu dublă utilizare, care pot fi exportate, cu condiția îndeplinirii celor șase criterii referitoare la riscurile privind utilizarea incorectă (http://mtcr.info/guidelines-for-sensitive-missile-relevant-transfers/).

Grupul Furnizorilor Nucleari

Scopul urmărit de membrii grupului este prevenirea proliferării armelor nucleare, printr-un sistem adecvat de control al exporturilor. Grupul Furnizorilor Nucleari (NSG) [13] contribuie la restricționarea exportului de articole sensibile, care pot duce la proliferarea armelor nucleare. Obiectivul NSG de reducere a proliferării nucleare se realizează prin implementarea a două seturi de *linii directoare* pentru exporturile de produse nucleare și echipamente cu dublă utilizare. Prin activitățile sale, NSG urmărește să nu afecteze cooperarea internațională în domeniul utilizării pașnice a energiei nucleare.

NSG armonizează procesul de implementare a controalelor exportului de echipamente, materiale și tehnologii (inclusiv software) cu risc nuclear și de dublă utilizare. Ghidul NSG menține două liste de control:

- Lista Trigger, care specifică instalațiile, echipamentele, componentele și materialele special concepute sau pregătite pentru prelucrarea, utilizarea sau producerea materialului fisionabil special

Lista produselor cu dublă utilizare, ce specifică mărfurile, produsele software și tehnologiile care pot fi utilizate în calitate de combustibil nuclear pentru desfășurarea activităților nucleare explozive sau întreprinderea unor acte de terorism nuclear, cu destinație comercială alta decât scopurile nucleare pașnice.

Nu există nici o legătură formală între NSG și ONU, dar prin punerea în aplicare a ghidurilor și a anexelor NSG la nivel național, NSG ajută guvernele să-și îndeplinească obligațiile naționale privind controlul exportului în conformitate cu UNSCR 1540 și în special cu articolul III.2

din TNP. Prin urmare, NSG a trasat bazele și legitimitatea normativă din TNP, la care toți membrii NSG sunt state părți.

NSG a elaborat un Ghid (neobligatoriu din punct de vedere juridic), ce are drept obiectiv de a contribui la garantarea unui transfer transparent al articolelor ce nu vor fi direcționate spre un ciclu de combustibil nuclear nesupravegheat sau alte activități nucleare explosive. Ghidul privind exportul de materiale, echipamente și tehnologii nucleare (Ghidul pentru transferurile nucleare, publicat de AIEA în INFCIRC/254/ Partea 1, cu modificările ulterioare) guvernează exportul de articole special concepute sau pregătite pentru utilizare nucleară, inclusiv (i) tehnologie nucleară, (ii) software, și (iii) materiale și echipamente nucleare.

NSG desfășoară activități, consultări ce au ca scop furnizarea de informații privind Listele de Control și Ghidul vizitelor, întâlnirilor și / sau informărilor periodice ale guvernelor (care nu sunt parte), a țărilor în curs de tranzit, forurilor multilaterale și regionale, al altor regimuri de control al exportului și industriei.

Grupul Australia

Scopul Grupului Australia (AG) [14] este promovarea măsurilor de licențiere/autorizare între statele participante, asigurând că exportul de produse chimice specificate, agenți biologici, instalații și echipamente de producere a mărfurilor chimice și biologice cu dublă utilizare să nu contribuie la propagarea armelor chimice și biologice.

AG susține cinci liste de mărfuri (liste de control comune), pentru exportul cărora membrii, aderenții la AG necesită obținerea unei licențe/autorizații:

- *Lista precursorilor de arme chimice (care include elementele listelor CWC)*
- *Lista capacităților de producție, a echipamentului, tehnologiilor conexe și software-urilor pentru fabricarea produselor chimice cu dublă utilizare*

- *Lista echipamentului, tehnologiilor conexe și softurilor pentru fabricarea produselor biologice cu dublă utilizare*
- *Lista de patogeni și toxine umane și animale*
- *Lista de patogeni vegetali.*

Listele și Ghidul AG sunt revizuite anual.

Directiva AG pentru Transferul de Obiecte Chimice și Biologice Sensibile prevede anumite principii-cheie, de care membrii și aderenții AG ar trebui să tina cont la evaluarea comerțului cu produse chimice, biologice și alte produse conexe cu dublă utilizare. Directiva are drept scop să limiteze riscurile de proliferare și terorism legate de arme chimice și biologice, abilitând guvernele să efectueze controale asupra transferurilor tangibile și intangibile a obiectelor respective către state sau alte unități nestatale. De asemenea, directiva prevede ca membrii să "dispună sau să stabilească anumite măsuri", care le-ar permite să acționeze corespunzător în cazul serviciilor de broker, vizând obiectele incluse în Listele de control comune.

Acordul de la Wassenaar

Acordul de la Wassenaar (WA) [15] promovează transparența, schimbul de informații, măsuri de stimulare a responsabilității transferurilor de arme convenționale, produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare și destinație militară. Membrii WA stabilesc și implementează politici naționale, care asigură un comerț transparent în conformitate cu normele stabilite pentru astfel de obiecte, care nu susțin extinderea capacităților militare, care ar putea submina obiectivele regimului sau cauza folosirea improprie a acestora.

WA menține două liste extinse de control:

- *Lista munițiilor, care specifică armele convenționale, software, tehnologii, piese și componente, comercializarea cărora trebuie să fie reglementată de către membrii și aderenții WA*

- *Lista produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare, care specifică 10 categorii de produse, software și tehnologii cu dublă utilizare, inclusiv materiale, tehnică electronică, calculatoare și obiecte de telecomunicații speciale.*

WA este încadrat și în identificarea tranzacțiilor cu risc de proliferare și determinarea modului în care statele pot reglementa mai eficient acest tip de comerț. Documentul WA "Elementele legislației în vigoare cu privire la brokerajul de arme" stipulează măsurile de care statele participante ar trebui să tina cont, reglementează brokerajul cu armament, inclusiv înregistrarea și licențierea tranzacțiilor. Un alt document WA, dedicat "Celor mai bune practici pentru implementarea controlului transferurilor intangibile de tehnologii", solicită ca statele să efectueze un control riguros al transferurilor intangibile de produse cu dublă utilizare și a tehnologiilor.

Directiva WA reiterează importanta reglementării activităților de tranzit, transbordare, brokeraj și reexport, precum și garanțiile acordate utilizatorilor finali, rolul controalelor minuțioase. WA implementează un program de informare adresat părților interesate, orientat la încurajarea adoptării standardelor WA și promovării unui sistem național eficient de control al exportului. WA organizează în acest sens briefing-uri anuale, seminare de informare, ateliere de lucru și alte evenimente.

În ceea ce privește armele convenționale și bunurile cu dublă utilizare, WA completează celelalte regimuri de control al exportului, care vizează prevenirea proliferării armelor de distrugere în masă (figura 1) [15].

WA: *Acordul de la Wassenaar (arme convenționale & dublă destinație*
MTCR: *Regimul de control al tehnologiilor pentru rachete*
NSG: *Grupul Furnizorilor Nucleari*
ZC: *Comitetul Zangger*

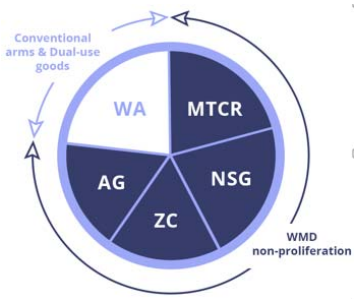

Figura 1

Comitetul Zangger

(*cunoscut și ca Comitetul de Exportatori al TNP*)

Comitetul Zangger (ZC) [16] a fost creat după intrarea în vigoare a Tratatului privind Neproliferarea Nucleară având ca scop „interpretarea" științifică a articolului III, paragraful 2, din NPT, privind armonizarea politicilor de control a exportului materialelor nucleare.

Pentru a ajuta statele părți la Tratatul de Neproliferare (NPT) ZC a alcătuit o listă (Trigger List) a materialelor și echipamentelor destinate procesării, utilizării și producției de materiale fisionabile. ZC nu se referă la materiale, echipamente sau tehnologii cu dublă utilizare (inclusiv software) pentru dezvoltarea, producerea și utilizarea articolelor din listă trigger. Lista trigger și argumentele ZC, cum ar fi condițiile de export pentru anumite elemente, sunt publicate de AIEA în seria INFCIRC/209/ [17].

Pe măsură ce se schimbă circumstanțele în ceea ce privește utilizarea tehnologiei nucleare, misiunea ZC, în cadrul NPT, este de a lua în considerare schimbarea aspectelor de securitate și de adaptare la timp a condițiilor și criteriilor de control, în funcție de necesități.

Protocolul de interzicere a utilizării în război a gazelor asfixiante, otrăvitoare sau a altor gaze și a metodelor bacteriologice de luptă

Protocolul de la Geneva [18] a fost elaborat și semnat la o conferință care a avut loc la Geneva, sub auspiciile Ligii Națiunilor în 1925, care a intrat în vigoare în anul 1928. Protocolul de la Geneva din 1925 interzice folosirea în războaie a armelor chimice asfixiante, otrăvitoare sau altor gaze, precum și armelor bacteriologice. Protocolul de la Geneva recunoaște semnificația reunificării controalelor asupra armelor chimice și biologice. De menționat, că principalele elemente ale Protocolului de la Geneva sunt luate în considerare și în zilele noastre, servind ca parte a dreptului internațional cutumiar (BTWC).

2. REGIMUL DE REGLEMENTARE NAȚIONALĂ

2.1 Autoritățile responsabile

Parlamentul:

- determină politica statului în domeniul controlului exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice;
- aprobă lista țârilor pentru care pot fi instituite restricții la operațiunile de export, reexport, import și tranzit de mărfuri strategice.

Guvernul:

- prezintă Parlamentului propuneri în vederea instituirii de restricții la exportul, reexportul, importul și tranzitul de mărfuri strategice;
- creează și dezvoltă sistemul național de control al exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice;
- aprobă nomenclatorul mărfurilor strategice supuse controlului;

Ministerul Economiei și Infrastructurii exercită următoarele funcții:

- inițiază proiecte de acte normative, elaborează reglementări în comun cu alte autorități abilitate în domeniu, potrivit legii, și colaborează cu acestea pentru aplicarea prevederilor prezentului Regulament;
- informează Comisia Interdepartamentală despre operațiunile cu mărfuri strategice care sunt reglementate de actele normative;
- organizează, cu sprijinul ministerelor, departamentelor și organizațiilor din țară și al celor străine, programe de informare a agenților economici în legătură cu principiile, obiectivele, normele și procedurile privind regimul exporturilor, reexporturilor, importurilor și tranzitului de mărfuri strategice;
- reprezintă Republica Moldova în cadrul activităților desfășurate de organismele internaționale responsabile în domeniul controlului exporturilor și importurilor de mărfuri strategice;

- cooperează cu autoritățile similare din alte state, în scopul: informării reciproce și consultării în cazul cererilor de eliberare a autorizației pentru exportul, reexportul, importul și tranzitul mărfurilor strategice, dacă există indici temeinici privind posibilitatea utilizării acestora în alte scopuri decât cele declarate; actualizării și aplicării uniforme a reglementărilor în materie, inclusiv a Nomenclatorului; sesizării încălcărilor regimului de control, în vederea sancționării de către organele competente din fiecare țară a persoanelor vinovate;
- inițiază, în comun cu instituțiile competente, actualizarea Nomenclatorului, în conformitate cu angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova;
- inițiază, în colaborare cu ministerele și departamentele de resort ale Republicii Moldova, acțiuni de promovare a intereselor Republicii Moldova în relațiile cu organismele internaționale de control al exporturilor, reexporturilor, importurilor și tranzitului de mărfuri strategice.”.

Agenția Servicii Publice (ASP) [19] este organul abilitat prin lege pentru eliberarea, prelungirea, suspendarea sau anularea autorizațiilor de export, reexport, import și tranzit al mărfurilor strategice.”

ASP exercită următoarele funcții:

a) verifică, scriptic sau faptic, după caz, aspectele relevante privind încheierea, derularea sau finalizarea tranzacțiilor cu mărfuri strategice, precum și respectarea destinației și utilizării finale a acestora, implicând, în caz de necesitate, ministerele, departamentele și organizațiile interesate;

b) verifică conformitatea și exactitatea declarațiilor persoanelor care desfășoară tranzacțiile cu mărfuri strategice;

c) evaluează și acceptă, după caz, certificatul internațional de import și certificatul utilizatorului final sau documentele echivalente, emise sau certificate, eliberate de autoritățile competente din țările partenerilor importatori, în vederea eliberării autorizațiilor de export al mărfurilor strategice;

d) eliberează certificatul internațional de import, certificatul utilizatorului final, precum și certificatul de verificare a livrării pentru importurile de mărfuri strategice;

e) recepționează și examinează cererile de autorizație privind exportul, reexportul, tranzitul sau importul de mărfuri strategice;

f) eliberează, în baza deciziei Comisiei Interdepartamentale de Control (CIC) autorizațiile de export, reexport sau import de mărfuri strategice;

g) eliberează, pentru operațiuni necomerciale, în baza deciziei CIC, autorizații de import, export, reexport și tranzit de mărfuri strategice, precum și documentele solicitate de partenerii externi;

h) dispune, în cazul încălcării prevederilor prezentului Regulament, cu ajutorul organelor competente în domeniu (prin informare), stoparea sau interzicerea derulării operațiunilor de export, reexport, import, tranzit, transbordare sau alte transferuri de mărfuri strategice;

i) acordă, la cerere, consultanță de specialitate agenților economici și altor persoane interesate de efectuarea operațiunilor de export, reexport, import sau altor operațiuni cu mărfuri strategice, supuse regimului de control reglementat prin legislație.

Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice (ANRANR) [20] este organul abilitat de Parlament (compartimentul II, Anexa nr. I la Legea nr. 160/2011 [21], Legea nr. 132/2012 [24]) pentru autorizarea activităților nucleare și radiologice. De menționat, că autorizația eliberată de ANRANR nu exonerează agentul economic de la obținerea de la ASP a autorizației de import/export/reexport/tranzit pentru mărfurile strategice.

Serviciul Vamal [21] este autoritatea națională responsabilă de controlul la frontieră a mărfurilor strategice / cu dublă destinație.

Serviciul Vamal (SV) efectuează controlul circulației mărfurilor controlate peste frontiera vamală și admite, exclusiv în baza autorizațiilor în domeniul controlului exportului, reexportului, importului și tranzitul mărfurilor strategice și este organul autorizat pentru implementarea legislației naționale și îndeplinirea obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova.

Alte autorități statale cu atribuții directe sau indirecte în procesul de reglementare a exportului, reexportului, importului și tranzitului mărfurilor strategice și cu dublă destinație.

Terțe autorități care pot delega experți pentru a fi incluși la necesitate în componența Comisiei Interdepartamentale de Control (CIC) al exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice. Decizia CIC servește ca temei pentru eliberare/refuz a autorizației de către Agenția de Servicii Publice.

Autoritățile statale acordă, la cerere, consultanță de specialitate agenților economici și altor persoane interesate de efectuarea operațiunilor de export, reexport, import sau altor operațiuni cu mărfuri strategice, supuse regimului de control reglementat prin legislație.

2.2 Cadrul legislativ național

Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător [22] este o lege organică și stabilește cadrul juridic de reglementare prin autorizare a activității de întreprinzător în RM precum și Nomenclatorul actelor permisive cu indicarea autorităților implicate în procesul de eliberare a actului permisiv, inclusiv pentru mărfurile strategice și cu dublă destinație.

Legea nr. 160/2011 include definițiile procesului de autorizare:

act permisiv *– document sau înscris constatator prin care autoritatea emitentă constată unele fapte juridice și întrunirea condițiilor stabilite de lege, atestând investirea solicitantului cu o serie de drepturi și de obligații pentru inițierea, desfășurarea și/sau încetarea activității de întreprinzător sau a unor acțiuni aferente și indispensabile acestei activități. Actul permisiv poate avea denumirea de licență, autorizație, permis, certificat, aviz, aprobare, brevet, de atestat de calificare;*

autoritate emitentă *– orice structură organizatorică sau organ public, instituite prin lege sau printr-un alt act normativ, precum și instituțiile*

subordonate lor, învestite cu funcții de reglementare și/sau de control, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public. Sunt asimilate autorităților publice, în sensul prezentei legi, persoanele juridice de drept privat care exercită atribuții de putere publică sau care utilizează domeniul public, împuternicite să presteze un serviciu de interes public;

***ghișeu unic** – mecanism care permite părților implicate în activitatea de afaceri să acorde informație și documente printr-un singur punct (oficiu) de recepționare.*

Legea cu privire la controlul exportului, reexportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice, nr. 1163/2000 [23] reglementează principiile şi procedura de control a exportului, reexportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice, stabileşte dispoziţiile generale privind activitatea de acest gen pentru asigurarea securităţii naţionale a RM, promovarea politicii externe a ţării şi participarea la eforturile internaţionale privind controlul. În sensul legii următoarele noţiuni semnifică:

***arme de distrugere în masă** - armele chimice, bacteriologice (biologice) radiologice, nucleare sau rachetele care pot fi purtătoare de asemenea arme;*

***produse cu destinaţie dublă** - totalitatea cunoştinţelor tehnico-ştiinţifice, a proceselor, materialelor şi utilajelor folosite la elaborarea, producerea şi exploatarea producţiei de menire civilă, care pot fi utilizate şi la fabricarea de producţie militară, de armament nuclear, chimic, biologic, precum şi de alte tipuri de armament de distrugere în masă şi mijloace purtătoare de astfel de arme şi de arme convenţionale.*

În corespundere cu legea dată, înainte de export, import, tranzit, reexport intern şi/sau extra-teritorial de mărfuri strategice agenții economici trebuie să obțină o autorizație pentru:

a) produsele, tehnologiile și serviciile care au utilizare dublă (civilă și militară) și a cărei activitate se desfășoară în regim special confidențial;

b) armamentele, munițiile, echipamentele militare, tehnologiile și serviciile aferente;

c) produsele, tehnologiile și serviciile care pot fi utilizate la fabricarea și folosirea de arme nucleare, chimice, biologice și de rachete care pot fi purtătoare de astfel de arme;

d) *alte produse, tehnologii și servicii care necesită un control special în interesul securității naționale sau al politicii externe, în conformitate cu acordurile și aranjamentele internaționale la care RM este parte.*

Legea nr. 132/2012 Privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice [24] prin prevederile art. 3 se aplică tranzitului, importului, exportului, reexportului și admiterii temporare sau exportului temporar al surselor de radiații ionizante, inclusiv a materialelor nucleare, combustibilului nuclear, deșeurilor radioactive.

Articolul 4 al Legii în cauză definește noțiunile:

autorizație radiologică *– act permisiv eliberat pentru activități neexceptate de la regimul de autorizare, ca urmare a evaluării corespunderii și respectării condițiilor de desfășurare a activităților nucleare și/sau radiologice;*

autorizație radiologică parțială *– autorizație radiologică eliberată pentru realizarea unei faze de activitate nucleară sau radiologică în domeniul și în intervalul de timp stabilit;*

Articolul 19 (lit. c, d) al Legii respective stabilește regimul de autorizare în domeniul nuclear și radiologic și se referă și la importul/exportul, admiterea temporară sau exportul temporar al surselor de radiații ionizante și celor radioactive. În conformitate cu actele normative, solicitantul depune la ANRANR o cerere conform modelului (Anexa 6) și un dosar care conține documente necesare în funcție de genul de activitate (Anexa 7) [27]. În conformitate cu articolul 9 al Legii nr. 1163/2000) Serviciul Vamal permite importul, exportul, reexportul sau tranzitul a astfel de mărfuri la prezentarea autorizațiilor în original (Anexe 13 - 20), eliberate de ASP și însoțite de prezentarea Autorizației radiologice respective (Anexa 8,9).

Articolul 18 al Legii nr.132/2012 prevede ca Serviciul Vamal să efectueze controlul și să permită exportul, reexportul, importul și admiterea temporară sau exportul temporar ori tranzitul surselor de radiații ionizante, echipamentelor cu surse de radiații ionizante, materialelor nucleare sau

radioactive, precum și al informațiilor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare sau altor dispozitive nucleare explozive, doar la prezentarea autorizației ANRANR.

HG nr. 1392/2005 [25] aprobă Normele metodologice privind procedurile tehnice de aplicare a prevederilor Legii nr. 358-XV din 5 noiembrie 2004 cu privire la implementarea Convenției privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora. Controlul îndeplinirii normelor se atribuie Ministerului Economiei și Infrastructurii.

HG nr. 606/2002 (actualizată la 03 aprilie 2019) [26] cu privire la Sistemul Național de control al exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice în RM asigură executarea Legii nr.1163/2000 cu privire la controlul exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice. Hotărârea în cauză prevede instituirea CIC asupra exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice, precum și Regulamentul Comisiei Interdepartamentale de control, alte acte normative.

Regulamentul Comisiei interdepartamentale de control (CIC) asupra exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice, care stabilește funcțiile și procedura de activitate a CIC, precum și modalitatea de luare a deciziilor, în baza deciziilor CIC, se eliberează autorizații, certificate și alte documente necesare pentru exportul, reexportul, importul și tranzitul de mărfuri strategice. Activitatea CIC este asigurată de Agenția Servicii Publice.

CIC privind exportul, reexportul, importul și tranzitul de mărfuri strategice are următoarele funcții:

- examinează și ia decizii privind eliberarea autorizațiilor de export, reexport, import și tranzit al mărfurilor strategice pe teritoriul RM;
- decide suspendarea sau anularea autorizației privind exportul, reexportul, importul și tranzitul de mărfuri strategice în cazul în care agentul economic titular de autorizație a încălcat prevederile legislației în vigoare în domeniul respectiv, reieșind din angajamentele internaționale și politica statului în domeniul controlului traficului de mărfuri strategice.

Comisia, în caz de necesitate, creează grupuri de lucru cu participarea experților altor ministere și instituții pentru examinarea și pregătirea propunerilor de soluționare a problemelor legate de reglementarea juridică a controlului exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice.

Anexa nr. 2 a HG nr. 606/2002 [26] aprobă Regulamentul cu privire la regimul de control al exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice și respectiv Anexa nr. 3 aprobă Nomenclatorul mărfurilor strategice supuse controlului, constituită din 2 părți. Partea I se referă la Lista produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare, partea II - la Lista produselor militare.

Autorizarea activităților nucleare și radiologice, pentru operațiunile de import, export, reexport și tranzit este reglementată de HG nr. 727/2014 privin0d autorizarea activităților nucleare și radiologic [27].

3. MĂRFURI STRATEGICE. CLASIFICAREA

Se consideră mărfuri strategice produsele care, din motive de securitate sau în baza acordurilor internaționale, sunt considerate a fi de o asemenea importanță militară, că exportul acestora este fie interzis în totalitate sau fie supus unor condiții sau restricții specifice.

Astfel de bunuri sunt în general potrivite pentru a fi utilizate în scopuri militare sau pentru producerea de ADM. Termenul de bunuri strategice se referă atât la bunuri militare, cât și la produse cu dublă utilizare.

Bunurile și tehnologiile cu dublă utilizare sunt destinate primordial scopurilor civile, dar pot avea și o aplicație militară (așa-numitele bunuri convenționale cu dublă utilizare), sau pot avea o aplicație în dezvoltarea și producția de ADM sau a rachetelor care pot transporta aceste arme. Din punct de vedere juridic, țările au libertatea de a stabili ce bunuri să fie clasificate drept „militare".

RM se ghidează de Lista comună a Uniunii Europene, care se bazează pe Lista Acordului Wassenaar [15] pentru arme convenționale, de produse militare și produse și tehnologii cu dublă utilizare.

3.1 Mărfurile cu dublă utilizare

Conform Nomenclatorului mărfurilor strategice supuse controlului (HG 606/2002) [26], mărfurile cu dublă utilizarea se clasifica în categorii prezentate în Anexa 1.

Lista materialelor, dispozitivelor, echipamentelor și informațiilor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare, a altor dispozitive nucleare explozive (Anexa 5) a fost elaborată de ANRANR și publicată ca Anexa 2 la Legea nr. 132/2012 [24].

Conform articolului 32, lit. c. (2) al Legii 132/2012, importul, exportul, reexportul, tranzitul, admiterea temporară sau exportul temporar al materialului nuclear este interzis fără autorizația ANRANR și a autorităților publice abilitate. Pagina web a ANRANR nu prezintă date statistice privind eliberarea autorizațiilor radiologice pentru genuri de activitate importul/exportul, admiterea temporară sau exportul temporar și furnizarea surselor radioactive, tranzitare de materiale radioactive (art. 19, lit. d, e Legea nr. 132/2012). Deși ANRANR este responsabilă (cap. VI, Legea nr. 132/2012, HG nr. 152/2014) de evidența respectării prevederilor NPT și a Acordului cu privire la aplicarea Garanțiilor Nucleare în raport cu NPT și Protocolul la acest acord, ANRANR nu prezintă date anuale privind exportul mărfurilor pertinente proliferării cu dublă destinație.

Datele privind volumul mărfurilor cu dublă destinație pot fi verificate în anuarul statistic al Biroului Național de Statistică [28], cu condiția cunoașterii domeniilor și tipului de marfă. Aceste date pot fi consultate și la Serviciul Vamal, Ministerul Economiei și Infrastructurii (MEI) (autoritatea anterior responsabilă de eliberarea autorizațiilor de export al mărfurilor strategice), precum și la Agenția Servicii Publice.

Statistica MEI privind numărul de autorizații eliberate în ultimii 5 ani este reprezentată în figura 2. Categoriile mărfurilor militare (ML) sau cu dublă destinație (DU) destinate pentru export, sunt reprezentate în figura 3.

3.2 Mărfurile cu destinație militară

În scopul clasificării mărfurilor cu destinație militară a fost aprobată Lista produselor militare supuse controlului la export, reexport, import și tranzit, indiferent de deținătorul și originea lor, care conține 22 de clase (Anexa 2).

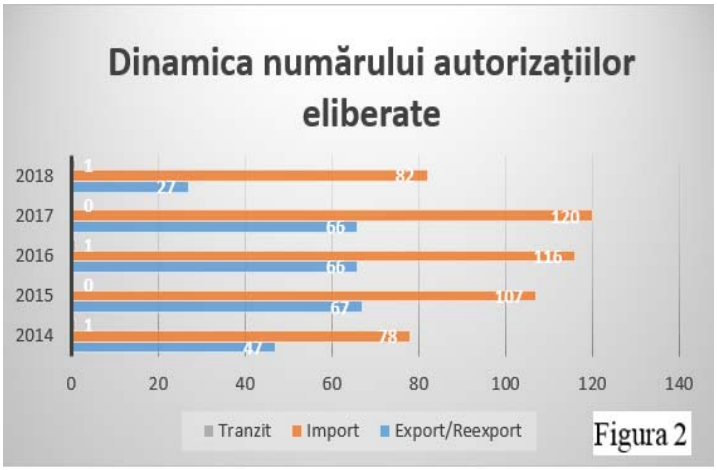

Figure 2. Dinamica autorizațiilor eliberate în anii 2014-2018

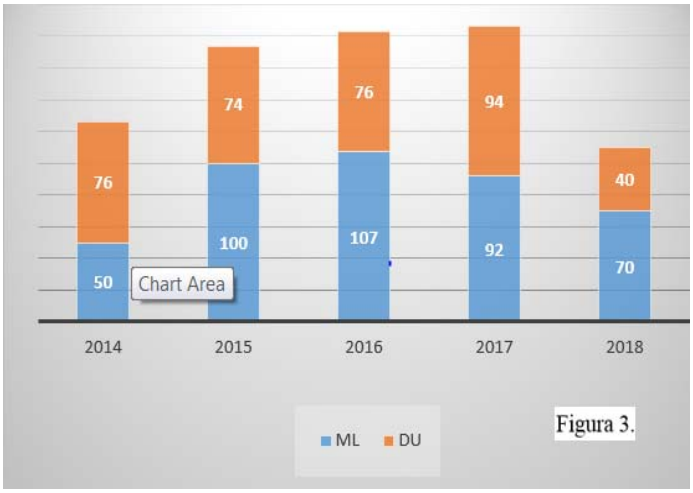

Figura 3. Categoriile mărfurilor militare (ML) și dublă destinație (DU)

4. SERVICII COMPLEMENTARE EXPORTULUI - IMPORTULUI MĂRFURILOR STRATEGICE

1. Exportul, tranzitul intangibil de softuri și tehnologii

Exportul și tranzitul de softuri și tehnologii, de regulă, are loc sub formă de asistență tehnică, un serviciu referitor la bunuri, în deosebi militare. Asistența tehnică poate lua forma instrucțiunilor, abilităților, formării, practicilor de know-how, consultanților etc. și pot fi însoțite de transfer tangibil a unor date tehnice. Deoarece unele tehnologii sunt incluse în lista UE a mărfurilor militare, regulile tehnice de asistența referitoare la acestea sunt similare exportului de arme militare.

Bunuri cu dublă utilizare. Transferul intangibil de software și tehnologie pentru sau asociate direct cu dezvoltarea, producerea sau utilizarea bunurilor cu dublă utilizare este echivalent exportului tangibil de bunuri cu dublă utilizare. Astfel de transferuri intră în sfera de aplicare a controalelor exporturilor care reglementează bunurile strategice.

Transferul intangibil de software și tehnologie este transmiterea de software sau tehnologii prin mijloace electronice, inclusiv prin fax, telefon, poșta electronică sau orice alt mijloc electronic către o destinație din afara țării.

Acesta include furnizarea, în formă electronică, a unui astfel de program și a unui software tehnologie pentru persoane juridice, fizice, pentru parteneriate în afara țării. Se aplică, de asemenea, transmiterea orală a tehnologiei atunci când aceasta este descrisă prin telefon.

Aceleași reguli care reglementează exportul de produse cu dublă utilizare sunt aplicabile transferului intangibil de software si tehnologii.

Regulile de export pentru bunuri cu dublă utilizare nu sunt aplicabile în cazul în care se efectuează servicii sau dacă tehnologia este transferată de o persoană fizică care traversează o frontieră și nu transportă bunuri de orice fel.

Tehnologie referitoare la produsele cu dublă utilizare din categoria 0:

Exportul și transferul de tehnologie care se referă direct la mărfuri clasificate în categoria **0** se supune aceloraşi reguli ca și exportul și transferul mărfurilor din categoria **0** și, prin urmare, sunt supuse unei autorizări. În mod similar, tehnologia pentru dezvoltarea, producția sau utilizarea mărfurilor din categoria **0** cade sub incidența necesității licenței/autorizației, chiar dacă tehnologia nu este efectiv aplicată mărfurilor din categoria 0 dar, de exemplu, la mărfurile care nu necesită o licență/autorizare.

Nu este necesară licență/autorizare pentru categoriile considerate cu dublă utilizare, cu referință la:

informațiile disponibile în general pentru public;

cercetările științifice fundamentale;

informațiile din domeniul public.

Tehnologiile referitoare la produsele cu dublă utilizare din categoria 1-9:

Exportul de tehnologie necesară pentru dezvoltarea, producerea sau utilizarea bunurilor cu dublă utilizare menționate în Categoriile **1 - 9**, se supune regulilor privind exportul de mărfuri din categoriile **1 - 9**, prin urmare, necesită licență/autorizare. În mod similar, această tehnologie este supusă unei licențe/autorizații chiar dacă tehnologia în cauză nu este aplicată altor bunuri, cum ar fi bunurile pentru care nu este necesară o licență/autorizație de export.

Cerința privind licența/autorizația nu se aplică transferului de tehnologie pentru mărfurile cu dublă destinație atribuite la Categoriile **1-9,** în cazul,

în care tehnologia respectivă se referă la sau are tangență cu:

- instalarea, operarea, întreținerea și reparația dispozitivelor;
- mărfuri scutite de licență/autorizație;
- informații disponibile în general pentru public;
- cercetarea științifică fundamentală;
- informații din domeniul public;

- informații minime necesare pentru cererile de brevet de invenție / patent.

4.2 Materialele chimice și biologice notate în CWC și BTWC

Pe lângă Nomenclatorul mărfurilor strategice supuse controlului, Guvernul mai menține și o listă separată a produselor chimice supuse controlului. Legea nr. 358/2004 cu privire la implementarea Convenției privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora (CWC) [29] stabilește prin Anexă o Listă de produse chimice toxice și precursori, identifică substanțele supuse controlului conform prevederilor CWC. Lista produselor chimice toxice și precursori conține 3 liste de produse chimice, ce reflectă Listele 1 - 3 ale CWC (Anexe 4.1 - 4.3). Legea cu privire la implementarea CWC, stipulează că importul, exportul și tranzitul de substanțe chimice, incluse în Lista de produse chimice toxice și precursori, este supus licențierii/autorizării similar obiectelor din Nomenclatorul mărfurilor strategice. Toate substanțele specificate în Lista de produse chimice toxice (exceptând precursorii) sunt incluse, de asemenea, în Nomenclatorul mărfurilor strategice. Substanțele chimice specificate în Lista nr. 1 a CWC sunt incluse și în Lista de muniții, iar substanțele specificate în Listele nr. 2 și 3 ale CWC sunt incluse și în Lista de produse și tehnologii cu dublă utilizare. Listele de control ale RM nu specifică mai multe produse chimice incluse în Lista precursorilor de arme chimice a Grupului Australia, care nu fac obiectul reglementării CWC.

Guvernul nu a stabilit o listă separată a substanțelor biologice supuse controlului, care sunt identificate doar în Nomenclatorul mărfurilor strategice (Anexa nr. 9.3 format electronic). Mai mulți viruși, bacterii și toxine supuse controlului conform Grupului Australia nu sunt în prezent incluse în lista de control a RM.

4.3 Exportul și importul materialelor chimice conform Listei nr. 1

Normele privind importul și exportul substanțelor chimice din Lista nr. 1 sunt foarte specifice. Ele în principiu se referă la substanțele care nu pot fi procurate si cele necomercializabile, a căror transfer este interzis. Din acest motiv, restricțiile privind importul și exportul acestor substanțe nu sunt incluse în acest ghid și nu necesită consultări adiționale.

Articolul 13, Legea nr. 358/2004 [29] stipulează activitățile permise cu substanțe chimice specificate în Lista nr.1 a CWC.

Substanțele chimice specificate în Lista nr.1 pot fi produse, dobândite, deținute, transferate sau utilizate dacă:

- se utilizează în scopuri de cercetare, medicale, farmaceutice sau de protecție;
- tipurile și cantitățile lor sunt strict limitate prin necesitățile scopurilor propuse;
- cantitatea lor totală, existent permanent în tara pentru astfel de scopuri, nu depășește o tonă;
- cantitatea totală a substanțelor chimice menționate, produsă sau dobândită prin transfer pentru astfel de scopuri în tara, pe parcursul unui an calendaristic, nu depășește o tonă.

Articolul 16, Legea nr. 358/2004 [29] stipulează controlul asupra circulației substanțelor chimice. Substanțele chimice specificate în liste sunt considerate mărfuri strategice, importul/exportul cărora este supus controlului și autorizării, potrivit legislației cu privire la controlul exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice. Articolul 17 face referință la condițiile de autorizare a exportului substanțelor chimice specificate în Lista 1.

În certificatul de utilizator final, în cazul substanțelor chimice care fac obiectul exportului, se va menționa:

- tipul și cantitatea;
- că acestea vor fi utilizate numai în scopuri neinterzise de Convenție;

- ele nu vor fi reexportate;
- utilizarea finală;
- denumirea şi adresa utilizatorului final.

Articolul 18 al aceleiaşi legi stipulează, că operaţiunile de import/export cu substanţele chimice specificate în Lista nr.1 pot fi efectuate numai cu statele pârţi la CWC şi numai în scopuri de cercetare, medicale, farmaceutice sau de protecţie, şi că aceste substanţe nu pot fi reexportate unui stat terţ.

4.4 Exportul şi importul materialelor chimice conform Listei nr. 2 şi 3

Articolul 19, Legea nr. 358/2004 [29] privind importul/exportul substanţelor chimice specificate în Listele nr. 2 şi 3 stipulează că operaţiunile de import/export cu substanţele chimice specificate în Lista nr. 2 se efectuează numai cu statele pârţi la CWC, iar substanţele chimice specificate în Lista nr. 3 pot fi exportate către state care nu sunt parte la Convenţie, cu respectarea condiţiilor prevăzute în articolul 17 al prezentei legi.

Autorizaţiile generale şi/sau individuale pot fi obţinute în principiu pentru exportul materialelor din Anexele nr. 2 şi 3 din CWC. Exporturile către şi importurile din statele non-CWC sunt totuşi supuse mai multor restricţii decât exporturile sau importurile din statele parte a CWC sau din statele membre UE. În plus, pentru exportul substanţelor din Lista nr. 2 şi 3 către un grup limitat de state-părţi a CWC (Australia, Canada, Japonia, Noua Zeelandă, Norvegia şi Elveţia) nu este necesară autorizarea.

Exportul substanţelor chimice din Lista nr. 2 către statele non-membre a CWC sunt interzise. Pentru exportul substanţelor chimice din Lista nr. 2 către statele părţi a CWC este necesară autorizaţie. Nu se solicită autorizaţie în cazul exporturilor în statele părţi a CWC a amestecurilor chimice ce conţin mai puţin de 30% de substanţă chimică inclusă în Lista nr. 2. Este de

menționat faptul, că substanța BZ: 3-chinuclidinil benzilat (Schema 2A*) necesită, de asemenea, o autorizație pentru export.

Se interzice transferarea substanțelor chimice din Lista nr. 2 a CWC în alte state decât parte a CWC. Următoarele excepții se aplică în cazul:

- amestecurilor chimice care conțin <1% dintr-o substanță din Lista nr. 2A / 2A* CWC;
- amestecurilor chimice care conțin <10% substanță din Lista nr. 2 B CWC.

Obținerea autorizației pentru exportul substanțelor chimice (articolul 17, Legea nr. 358/2004) [29], din Lista nr. 2, este condiționată de prezentarea unui certificat de utilizator final, eliberat de autoritatea competentă din statul destinatar al exportului. În certificatul de utilizator final, în cazul substanțelor chimice care fac obiectul exportului, se va menționa:

- tipul și cantitatea;
- utilizarea finală;.
- că acestea vor fi utilizate numai în scopuri neinterzise de CWC;
- că ele nu vor fi reexportate;
- denumirea și adresa utilizatorului final.

De menționat, că este necesară o autorizație pentru exportul substanțelor chimice incluse în Lista nr. 3, atât în statele CWC, cât și statele non-CWC. Nu este necesară nici o autorizație în cazul exportului de amestecuri chimice ce conțin mai puțin de 30% de substanță chimică din Lista nr. 3. La fel, și importul substanțelor chimice din Lista nr. 2 și 3 din statele părți a CWC nu necesită autorizație.

Substanțele din Lista nr. 2 nu pot fi primite din state non-CWC, cu următoarele excepții:

- amestecuri chimice care conțin <1% de substanță din Lista nr. 2A/2A*
- amestecuri chimice care conțin <10% de substanță din Lista nr. 2B
- bunuri de vânzare cu amănuntul ambalate pentru uz comun sau ambalate individual.

Importul de substanțe din Lista nr. 3 din statele non-CWC nu necesită autorizație.

4.5 Exportul și importul materialelor biologice

Articolul 5 al Legii nr. 1163/2000 [23] stipulează categoriile de mărfuri strategice supuse controlului la import/export, printre care (în lit. f) figurează agenții diferitelor afecțiuni, variantele acestor agenți modificate genetic, fragmentele materialelor genetice, precum și echipamentul, tehnologiile și serviciile conexe, care pot fi utilizate la producerea și folosirea armelor bacteriologice (biologice) și toxice.

În practica internațională există o dispoziție specială, numită clauza „catch-al", prin care se subînțelege că domeniul controlului exportului nu se limitează la mărfurile incluse în listele de control, dar cuprinde și alte mărfuri, în cazul în care există posibilitatea aducerii anumitor prejudicii securității naționale. În legislația RM acest moment este reflectat exhaustiv în articolul 7.3 al HG nr. 606/2002 /26/ care stipulează, că:

Exportul, reexportul, importul și tranzitul unor mărfuri strategice ce nu sunt incluse în Nomenclator, dar care pot fi utilizate pentru fabricarea sau utilizarea producției militare, armamentului nuclear, chimic, biologic, precum și altor tipuri de armament de distrugere în masă și a mijloacelor producătoare de asemenea arme, poate fi efectuat în baza unei singure autorizații. Pentru a obține o astfel de autorizație, solicitantul va depune la Autoritatea respectivă o cerere standard, la care vor fi anexate documentele specificate pentru acest scop.

Notă. *Pentru a împiedica în mod semnificativ proliferarea comunitatea internațională a identificat o modalitate de a controla exporturile de articole nelistate, dar și articole listate, destinate programelor de interes ADM. Soluția a fost să se concentreze pe utilizarea finală și pe utilizatorul final al articolului, mai degrabă decât pe elementul în sine. Astfel au început să aplice ceea ce se numește controale „Catch-All", care oferă o bază legală și/sau de reglementare pentru a solicita permisiunea guvernului să exporte articole nelistate atunci când există un motiv rezonabil că sunt destinate unei utilizări finale pentru ADM/rachete sau utilizatorului final.*

https://2009-2017.state.gov/strategictrade/practices/c43179.htm

5. SANCȚIUNILE ȘI EMBARGOURILE

5.1 Sancțiunile naționale

Pentru încălcarea procedurilor de export, reexport, import sau tranzit a mărfurilor strategice și militare legislația națională prevede sancțiuni în Codul Contravențional al Republicii Moldova (Cod nr. 218/2008) [30] precum și în Codul Penal al Republicii Moldova (Cod nr. 985/2002) [31].

Codul Contravențional [30]. *Articolul 155[1]* Încălcarea regulilor de desfăşurare a activităţilor nucleare şi radiologice, stipulează, că desfăşurarea activităţilor nucleare şi radiologice fără autorizaţie eliberată de ANRANR se sancţionează cu amendă.

Articolul. 423[2] prevede că contravenţiile prevăzute în articolul *155[1]* se constată de către ANRANR, reprezentantul căruia alcătuieşte procese-verbale, care se remit spre examinare în fond instanţei de judecată competente.

Codul Penal [31] prevede următoarele încălcări și sancțiuni relevante ghidului:

Articolul 140[1]. Utilizarea, dezvoltarea, producerea, dobândirea în alt mod, prelucrarea, deţinerea, stocarea sau conservarea, transferarea directă sau indirectă, păstrarea, transportarea armelor de distrugere în masa

(1) Utilizarea, dezvoltarea, producerea, dobândirea în alt mod, prelucrarea, deţinerea, stocarea sau conservarea, transferarea directă sau indirectă, păstrarea, transportarea armelor chimice, armelor biologice, armelor nucleare, dispozitivelor explozive nucleare ori a altor arme de distrugere în masă cu încălcarea prevederilor legislaţiei naţionale sau ale tratatelor internaţionale la care RM este parte

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 3.000 la 5.000 unităţi convenţionale sau cu închisoare de la 8 la 12 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepseşte cu amendă în mărime de la 5000 la 8 000 unităţi convenţionale

cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani sau cu lichidarea acesteia.

(2) Aceleaşi acţiuni:

a) săvârşite de două sau mai multe persoane;

b) săvârşite de un grup criminal organizat sau de o organizaţie criminală;

c) soldate cu cauzarea de daune în proporţii deosebit de mari;

d) soldate cu decesul persoanei.

se pedepsesc cu închisoare de la 16 la 20 de ani, iar persoana juridică se pedepseşte cu amendă în mărime de la 8.000 la 10.000 unităţi convenţionale cu lichidarea acesteia.

(3) Proiectarea, producerea, dobândirea în alt mod, deţinerea, păstrarea, transferarea sau transportarea echipamentului, a materialului, a softului sau a tehnologiei aferente care contribuie esenţial la proiectarea, producerea sau livrarea armelor de distrugere în masă cunoscînd că acest echipament, material, soft sau tehnologie sunt destinate acestui scop.

se pedepseşte cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Proiectarea, producerea, dobândirea în alt mod, deținerea, păstrarea, transferarea sau transportarea materiei prime, a materialului fisionabil special, a echipamentului sau a materialului proiectat sau preparat pentru prelucrarea, utilizarea sau producerea materialului fisionabil special cunoscând că această materie, acest material sau echipament este destinat pentru a fi utilizat în activitatea de explozii nucleare sau în altă activitate nucleară care contravine tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

se pedepsește cu închisoare de până la 5 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime

de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

Articolul 224. Încălcarea regulilor de circulație a substanțelor, materialelor şi deşeurilor radioactive, bacteriologice sau toxice

Încălcarea regulilor stabilite ce țin de …*importul, exportul*, …substanțelor, materialelor şi deşeurilor radioactive, bacteriologice sau toxice, …a altor substanțe chimice, dacă aceasta creează pericolul cauzării de daune esențiale sănătății populației sau mediului,

se pedepseşte cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepseşte cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1), care au provocat din imprudență:

a) îmbolnăvirea în masă a oamenilor;

b) decesul persoanei,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepseşte cu amendă în mărime de la 6000 la 11000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1), soldate cu decesul a două sau mai multor persoane,

s*e pedepsesc* cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepseşte cu amendă în mărime de la 6000 la 11000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Articolul 248. Contrabanda

(2) Trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a substanțelor stupefiante cu efecte puternice, toxice, otrăvitoare, radioactive şi explozive, precum şi a deşeurilor nocive şi a produselor cu destinație dublă, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare

sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a armamentului, a dispozitivelor explozive, a munițiilor, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de la 4 la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 11000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(5) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2), (3) sau (4), săvârșite:

a) de două sau mai multe persoane;

b) de o persoană cu funcție de răspundere, cu folosirea situației de serviciu;

c) în valoarea sumei drepturilor de import care depășește 200 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 11000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Articolul 292. Fabricarea, procurarea, prelucrarea, păstrarea, transportarea, folosirea sau neutralizarea substanțelor explozive ori a materialelor radioactive

(1) Fabricarea, procurarea, prelucrarea, păstrarea, transportarea, folosirea sau neutralizarea substanțelor explozive sau materialelor radioactive fără autorizația corespunzătoare sau orice altă operație ilegală privind circulația acestora

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(1^1) Aceleași fapte săvârșite cu materialul nuclear, dacă acestea creează pericolul de a cauza moartea ori vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, daune esențiale proprietății sau mediului,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 7000 la 9000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Faptele prevăzute la alin. (1) sau (1^1), care au provocat din imprudență:

a) decesul unei persoane;

e) alte urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 8000 la 11000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

5.2 Sancțiunile internaționale la care RM este aliniată

Măsurile de sancționare sunt instrumente ale politicii externe și de securitate a Națiunilor Unite [32] și Uniunii Europene [33]. Aceste instrumente non-militare sunt aplicate ca răspuns la încălcările dreptului internațional, a principiilor constituționale și democratice. Printre cele mai comune sancțiuni sunt embargoul asupra armelor, restricțiile comerciale. În conformitate cu regulamentul privind mărfurile cu dublă utilizare în caz,

când este necesară o autorizare iar sancțiunile cer o interdicție, prioritate au interdicțiile.

Măsurile de sancționare se bazează, de regulă, pe o Rezoluție a Consiliului de Securitate al ONU, care este reflectată ulterior într-un act normativ național. În practică sunt cazuri când se adoptată mai multe măsuri de sancționare impuse de Comunitatea Europeană fără ca să existe o Rezoluție a ONU în acest sens.

Este necesar de menționat, că la 14 decembrie 2016 Consiliul UE a adoptat cele mai bune practici ale UE pentru implementarea eficientă a măsurilor restrictive [33], precum și Ghidul pentru implementarea practicilor [34], aprobat de Consiliu la 8 Decembrie 2017.

La nivel național deciziile de embargo se pun în practică prin acte ale Guvernului (dictate de Legea nr. 25/2016 privind aplicarea masurilor restrictive internaționale).

Decizia privind autorizarea tranzacțiilor cu mărfuri strategice este luată de către o Comisie, ținând cont de aplicarea măsurilor restrictive internaționale conform Legii nr.25/2016. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene oferă suportul informațional Agenției Servicii Publice și Ministerului Economiei și Infrastructurii privind actualizarea acestor măsuri.

6. ACTELE PERMISIVE (AUTORIZAȚIILE)

6.1 Tipurile de autorizații

Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător /22/ introduce noul Nomenclator al Actelor permisive eliberate de autoritățile emitente persoanelor fizice și juridice pentru practicarea activității de întreprinzător.

Anexa I, partea II se limitează numai la 4 Acte permisive (Anexe 13-17) pentru mărfurile cu dublă destinație, eliberate de Agenția Servicii Publice:

- *Autorizație individuală de export al mărfurilor strategice (cu dublă destinație) (Anexa 13),*
- *Autorizație individuală de import al mărfurilor strategice (cu dublă destinație (Anexa 14),*
- *Autorizație individuală de tranzit al mărfurilor strategice (cu dublă destinație) (Anexa 15),*
- *Autorizație individuală de reexport al mărfurilor strategice (cu dublă destinație) cu anexă (Anexa 16-17).*

Autorizațiile sus-menționate se eliberează pe termenul solicitat de agentul economic, la decizia Comisiei.

La importul mărfurilor incluse în Nomenclatorul mărfurilor strategice supuse controlului sau a mărfurilor considerate fiind strategice într-un alt stat, Agenția Servicii Publice este autorizată să elibereze la cerere (articolul 9, al. 6, Legea nr. 1163/2000) [23]:

- *Certificat internațional de import (Anexa 18),*
- *Certificat al utilizatorului final (Anexa 19)*,
- *Certificat de verificare a livrării (Anexa 20),*

ce urmează a fi prezentate organului competent în tara de destinație.

Prin aceiaşi Anexă nr. I, partea II la Legea nr. 160/2011 se legiferează 2 tipuri de acte permisive (autorizații) eliberate de ANRANR (art. 11, al. d), Legea nr. 132/2012) [24]**:**

- *Autorizație radiologică (Anexa 8);*
- *Autorizație radiologică parțială (Anexa.9).*

Toate Autorizațiile radiologice se eliberează gratuit, pe o durata de 5 ani.

Deținerea autorizației radiologice, inclusiv a celei parțiale de import/export nu exonerează agentul economic de la obținerea autorizației individuale pentru mărfurile strategice sau cu dublă destinație de la ASP.

Procedurile de implementare a Legii nr. 160/2011 sunt aprobate prin HG nr. 606/2002 [26] cu privire la Sistemul național de control al exportului, reexportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice în RM.

Guvernul stabilește autoritatea abilitată (Comisia Interdepartamentală de Control) cu procedurile de evaluare a solicitării exportului, importului, reexportului şi tranzitului de mărfuri strategice, care înaintează o decizie argumentată către ASP privind eliberarea sau refuzul autorizației solicitate.

Autorizațiile eliberate sunt prezentate către SV în original de exportator/importator.

6.2 Procedurile de solicitare a autorizației

Pentru obținerea actului permisiv, solicitantul sau reprezentantul împuternicit conform legii depune o Cerere-tip (Anexa 6 sau 10), în dependență de tipul autorizației, către organul abilitat de Guvern prin următoarele modalități:

- personal, pe suport de hârtie,
- în format electronic,
- prin intermediul ghişeului unic electronic de solicitare a actelor permisive.

La cerere pentru act permisiv din domeniul radiologic se anexează documentele necesare, prevăzute de actul legislativ ce reglementează

respectiva activitate, sau cererea este însoțită de o declarație pe propria răspundere privind respectarea condițiilor din actele legislative ce reglementează activitatea pentru care se solicită actul permisiv.

Autoritatea emitentă eliberează imediat şi necondiționat solicitantului un Certificat Constatator (Anexa 12), conform modelului indicat în Anexa nr. 3 a Legii nr. 160/2011 [22].

Certificatul constatator reprezintă documentul oficial în baza căruia se probează locul şi faptul solicitării actului permisiv şi care indică data demarării termenelor aferente procedurii de emitere a actului în cauză. Autoritatea emitentă este obligată să remită Certificatul Constatator în acelaşi mod în care a fost depusă cererea. În cazul în care cererea este depusă prin intermediul portalului unic al serviciilor publice, documentul de confirmare în format electronic, generat de portalul unic al serviciilor publice, reprezintă Certificatul Constatator.

Autoritățile emitente sunt obligate să implementeze solicitarea și recepționarea la distanță a actelor permisive. În acest scop, solicitantul are dreptul să transmită, în format electronic, copiile documentelor solicitate. Formatul electronic al documentelor nu poate servi drept temei pentru respingerea cererii.

În cazuri speciale, la eliberarea actului permisiv sau în termen de până la 30 de zile de la data eliberării acestuia, autoritatea emitentă poate solicita originalele documentelor pentru verificarea autenticității copiilor.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 161/2011 [35] privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător, la solicitarea actului permisiv, solicitantul are dreptul să declare informația necesară fără a anexa actele confirmative la cerere.

Autoritatea emitentă este obligată să recepționeze și să înregistreze corespunzător cererea de solicitare a actului permisiv în toate cazurile, chiar dacă la cerere nu sunt anexate toate documentele, stabilite conform legii.

Dacă legile care guvernează domeniul respectiv sau tratatele internaționale la care RM este parte nu prevăd altceva actul permisiv se eliberează în termen de 10 zile lucrătoare, începând cu ziua eliberării certificatului constatator. În cazul în care autoritatea emitentă nu a răspuns

în termen de 10 zile se consideră o acceptare tacită a cererii, dacă actul legislativ ce reglementează activitatea respectivă nu prevede expres altceva.

Daca autoritatea emitentă a actului permisiv depistează date false în informația declarată de solicitant sau lipsa documentelor necesare prevăzute de legislație, are drept temei să prelungească termenul de eliberare a actului permisiv sau să-l anuleze, dacă acesta a fost deja eliberat.

Autoritatea emitentă poate refuza eliberarea/prelungirea actului permisiv printr-o justificare corespunzătoare prevederilor legii, cu înștiințarea directă a solicitantului și doar în cazul în care solicitantul nu întrunește condițiile expres specificate în lege sau, după caz, nu demonstrează întrunirea acestor condiții în decursul suspendării termenului de examinare a solicitării.

După expirarea termenului prevăzut de lege pentru emiterea actului permisiv şi în lipsa unui refuz scris privind eliberarea acestuia din partea autorității emitente, actul permisiv solicitat se consideră acordat prin aprobare tacită.

Pentru a obține autorizația de export, reexport, import sau tranzit al mărfurilor strategice sau militare solicitantul depune la autoritatea stabilită de Guvern o cerere (Anexa 10), la care se anexează (Anexa 11):

- documentele care certifică originea mărfurilor;
- documentele privind caracteristicile calitative şi tehnice ale mărfurilor, şi, opțional, codul mărfii respective, conform Nomenclatorului mărfurilor strategice supuse controlului ;
- copia de pe contractul încheiat cu compania din străinătate sau de pe documentul comercial (invoce, proforma, borderouri de expediere etc.) care importă sau exportă mărfurile strategice (pentru export sau reexport);
- copia, legalizată de agentul economic, de pe autorizația care certifică permisiunea pentru compania din străinătate de a efectua operațiuni de export-import cu mărfuri strategice, eliberată de organul autorizat al tarii în care este înregistrată compania respectivă.
- certificatul utilizatorului final (la cerere);
- certificatul internațional de import (la cerere).

ASP verifică documentele care certifică înregistrarea solicitantului ca agent economic, precum și actele permisive ce țin de domeniul de activitate al agentului, care ulterior vor fi anexate la dosar.

În cazul solicitării certificatului de verificare a livrării, se prezintă și documentele vamale asupra mărfurilor importate. După analiza documentelor depuse, secretarul Comisiei, în comun cu reprezentantul Serviciului de Securitate și Informații va efectua o deplasare la fața locului, în scopul verificării respectării cerințelor legale.

În conformitate cu concluziile CIC, se decide eliberarea/refuzul de eliberare a autorizației solicitate şi, în termen de 30 de zile calendaristice după primirea tuturor documentelor necesare, se anunță solicitantul. Autorizația de export, reexport, import sau tranzit va include informația cu privire la exportator, importator şi/sau solicitant, tara de destinație şi tara de origine a mărfurilor strategice transportate, caracterul mărfurilor, termenul de valabilitate a autorizației şi condițiile speciale cu privire la cantitatea şi/sau utilizarea mărfurilor.

Termenul de valabilitate a fiecărei autorizații se determină de CIC în conformitate cu solicitarea.

Procedura generală de autorizare este aprobată prin Legea nr. 160/2011 [22] și este valabilă pentru toate autoritățile emitente de acte permisive, dacă legea care guvernează domeniul nu prevede altceva.

Pentru obținerea autorizației radiologice, inclusiv parțiale este necesar de prezentat o cerere conform modelului (Anexa 6) la care se anexează un set de documente, în funcție de tipul solicitării, conform Anexei 7, menționate în Legea nr. 132/2012 [24] și HG nr. 727/2014 [27].

7. PROCEDURI VAMALE

7.1 Controlul vamal al mărfurilor strategice

Controlul vamal este unul dintre elementele importante ale sistemului național de control al exportului, importului, reexportului și tranzitului cu mărfuri strategice. Principalele obiective ale controlului vamal constau în prevenirea exportului, importului, reexportului şi tranzitului neautorizat, precum şi luptă împotriva contrabandei, a încălcării reglementărilor vamale, identificarea, prevenirea şi combaterea încălcării ordinii a circulație de mărfuri controlate la frontiera vamală a Republicii Moldova.

Activitatea generală a Serviciului Vamal este reglementată de Codul vamal al Republicii Moldova Nr. 1149-XIV/2000. Dar Codul vamal se referă numai indirect la reglementarea circulației mărfurilor controlate. Reglementarea acestui domeniu se efectuează în baza Legii nr. 1163/2000 cu privire la controlul exportului, reexportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice în Republica Moldova şi a Hotărârii de Guvern nr.606 din 15.05.2002, altor acte normative ce reglementează activitatea vamală, precum şi tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

În cadrul activităților sale de control a exportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice, SV interacționează activ cu alți membri ai Comisiei Interdepartamentale de Control (CIC). Această comisie menționată anterior include un funcționar vamal cu funcție de conducere din cadrul SV, deoarece SV este organul direct responsabil pentru controlul circulației mărfurilor peste frontiera vamală a RM şi controlează disponibilitatea documentelor de export, reexport, import, tranzit pentru participanții la activitatea economică.

7.2 Proceduri vamale şi principii generale privind vămuirea şi controlul vamal al mărfurilor şi tehnologiilor incluse în listele de control

Mărfurile şi tehnologiile controlate pentru import şi export sunt supuse controlului vamal şi vămuirii obligatorii. La acceptarea Declaraţiei vamale în detaliu (DVD), funcţionarul vamal verifică dacă la mărfurile declarate există semne de mărfuri cu dublă utilizare.

Semnele mărfurilor controlate sunt:

a) Semne generale:

- corespunderea poziţiei tarifare a mărfurilor declarate, conform Nomenclaturii combinate a mărfurilor din Legea nr.172 din 25.07.2014 cu poziţiile tarifare din TARIM, specificate în coloana "Codul poziţiei tarifare a mărfurilor din activitatea economică externă" din listele de control;
- prezenţa pe purtătorii de informaţii, clasificaţi la poziţiile tarifare 4901100000, 4901990000, 4906000000, 4911910000, 4911990000, 8471300000, 8471410000, 8471490000, 8471500000, 847170, 8523 (cu excepţia înregistrărilor gramofon ce), a documentaţiei tehnice în formă de software, rapoarte tehnica-ştiinţifice, diagrame, modele, formule, proiecte tehnice şi specificaţii, materiale de referinţă, instrucţiuni şi alte documente tehnice.

b) Semne specifice:

- corespunderea denumirii mărfurilor declarate cu denumirea tehnică generală specificată în coloana "Denumire" a listelor de control (conform Anexei nr. 3 a HG 606/2002);
- corespunderea mărfurilor declarate cu mărfurile utilizate la producerea ADM, mijloacele lor de livrare, alte tipuri de arme şi echipamente militare (conform Anexei nr. 3 a HG 606/2002).

Apartenenţa bunurilor la mărfurile controlate este determinată de corespunderea parametrilor lor tehnici şi a descrierilor mărfurilor

specificate în coloana "Denumire" a listelor de control (conform Anexei nr. 3 a HG 606/2002). Codurile enumerate în listele de control sunt doar pentru referință, sunt utilizate în scopuri auxiliare și nu atestă apartenența la mărfurile care trebuie declarate ca produse controlate. Identificarea mărfurilor în scopuri de control al exportului, precum și executarea tuturor acțiunilor necesare, legate de obținerea autorizației pentru efectuarea tranzacțiilor economice externe cu mărfuri incluse în listele de control, sau de permisiunea de a le exporta din RM fără autorizație este responsabilitatea agentului economic al RM la activitățile de comerț extern.

Dreptul de a stabili conformitatea/neconformitatea mărfurilor, care fac obiectul unor operațiuni economice externe cu mărfurile incluse în listele de control, conform legislației RM, se acordă CIC responsabilă de desfășurarea activităților de identificare a mărfurilor controlate în conformitate cu procedura stabilită de Guvernul RM.

Proceduri de verificare în procesul de vămuire:

la efectuarea controlului documentar, funcționarul vamal analizează informațiile menționate în DVD și conținutul documentelor atașate acesteia, pentru a identifica la mărfurile declarate semne ale mărfurilor controlate**;**

- la identificarea semnelor unui produs controlat la mărfurile declarate, funcționarul vamal autorizat verifică prezența unuia dintre următoarele documente care confirmă informațiile declarate despre mărfuri: autorizații, certificate și alte documente necesare, eliberate de ASP.
- În temeiul unuia dintre documentele de mai sus, funcționarul vamal verifică corectitudinea introducerii informațiilor relevante în rubrica 44 a DVD, conform Ordinului SV nr. 346-O din 24.12.2009.

În lipsa unui document de autorizare, funcționarul vamal care efectuează un control documentar, pentru a efectua o verificare suplimentară a informațiilor despre eventuala apartenență a unui produs la mărfurile controlate, în conformitate cu procedura stabilită de Ordinul SV nr. 480-O

din 18.12.2006, redirecționează DVD pe culoarul galben pentru efectuarea controlului documentar și consultarea secției autorizare și certificare a ASP.

Consultarea suplimentară cu reprezentanții ASP a informațiilor declarate despre produs se efectuează pentru a ghida funcționarul vamal privind luarea deciziei de autorizare în modul stabilit de legislația RM în domeniul controlului exporturilor, sau eliberarea mărfurilor fără aceasta.

În scopul efectuării unui control suplimentar, se examinează documentele comerciale, documentele tehnice privind mărfurile prezentate de declarant, precum și informații primite de la autoritățile de aplicare a legii și de reglementare. Documentația tehnică include: formular, pașaport, etichetă, certificat de calitate pentru produse, sau documente similare emise de un producător direct, oferind posibilitatea informării suplimentare pentru identificarea mărfii (produsul).

În lipsa unui set de documente confirmative, documentație tehnică pentru produs, funcționarul vamal solicită o cerere sau o notificare cu privire la necesitatea prezentării actelor suplimentare pentru a putea identifica marfa declarată.

Examinarea suplimentară include următorii pași:

a) verificarea disponibilității documentației tehnice pentru mărfurile declarate și conformitatea acestora cu următoarele cerințe de bază:

- documentele conțin datele de înregistrare ale organizației care a eliberat documentul, precum și semnăturile și ștampilele necesare;
- copiile sunt clar distinse și certificate de către conducătorul societății (semnătură, ștampilă pe fiecare foaie sau dosar);

b) verificarea corectitudinii și identității introducerii informațiilor despre produs în rubrica 31 a DVD și a documentelor comerciale. Denumirea mărfurilor în documentele comerciale trebuie să respecte pe deplin numele produsului în documentația tehnică;

c) lucru cu listele de control, în scopul:

- identificării în listele de control a pozițiilor în care este indicat codul din Nomenclatura combinată a mărfurilor;

- identificării în listele de control a denumirii tehnice generale a mărfurilor declarate;
- contrapunerii denumirii mărfurilor declarate, a valorilor parametrilor tehnici, specificați în documentația tehnică, cu denumirea tehnică generală, descrierea și parametrii produsului analogic controlat;

d) studierea documentelor comerciale pentru identificarea semnelor care indică necesitatea verificării suplimentare a tranzacțiilor comerciale externe în ceea ce privește respectarea legislației RM în domeniul controlului exporturilor;

e) verificarea informațiilor primite de la Direcția analiza riscurilor a Serviciul Vamal al RM privind posibila utilizare a mărfurilor declarate la producerea ADM, a mijloacelor lor de livrare, a altor tipuri de arme și a echipamentului militar, precum și posibila implicare a utilizatorului final al mărfurilor sau a expeditorului asupra încălcărilor legislației RM în domeniul controlului exporturilor;

f) evaluarea criteriilor de risc asociate nerespectării interdicțiilor și restricțiilor privind circulația mărfurilor peste frontiera vamală a RM, stabilite de Serviciul Vamal cit și de Birourile vamale.

În baza generalizării rezultatelor obținute la toate etapele examinării, funcționarul vamal primește una dintre următoarele decizii:

- necesitatea de a confirma informațiile declarate despre produs prin depunerea de autorizații, certificate, eliberate de ASP;
- eliberarea mărfurilor fără necesitatea de autorizații, certificate, eliberate de ASP.

Motivele adoptării uneia dintre deciziile enumerate sunt indicate de către funcționarul vamal, care va perfecta și operațiunea vamală, în Actul de inspecție din DVD.

În cazul în care denumirea produsului declarat corespunde denumirii tehnice generale a produsului inclus în listele de control funcționarul vamal ia:

Decizia 1: *privind necesitatea de a confirma informațiile declarate despre produs prin depunerea unei autorizații* cu condiția că:

a) agentul economic nu a prezentat autorizația eliberată de ASP și a documentației tehnice pentru acest produs;

b) documentația tehnică nu este conformă cerințelor necesare;

c) absența în documentația tehnică a denumirii parametrilor sau a unităților de măsură a caracteristicilor tehnice, identice cu cele din lista de control;

d) corespunderea produsului declarat cu omologul său controlat în funcție de scopul său funcțional, principiul de funcționare și similitudinea tehnică;

e) disponibilitatea informațiilor tehnice pe un purtător de informații sub formă de software, rapoarte științifice și tehnice, desene, diagrame, modele, formule, proiecte tehnice și specificații, materiale de referință, instrucțiuni etc. documente tehnice și tehnologice (informațiile tehnice vândute prin intermediul unei rețele de distribuție cu amănuntul nu fac obiectul controlului);

f) în alte cazuri de îndoieli justificate cu privire la fiabilitatea datelor declarate cu privire la bunurile declarate sau discrepanța dintre produsele declarate și cele analogice controlate.

Actul de inspecție perfectat va reflecta exhaustiv:

a) denumirea poziției din listele de mărfuri controlate cu care mărfurile declarate corespund sau pot fi corelate, cu trimiteri la HG 606/2002 prin care aceste liste sunt aprobate;

b) alte semne care indică corelarea sau posibila apartenență a mărfurilor declarate cu cele controlate.

Decizia privind posibilitatea de eliberare a mărfurilor este în responsabilitatea funcționarului vamal prin consultarea specialistului ASP.

Decizia 2. *privind posibilitatea eliberării fără autorizare se ia de funcționarul vamal:*

a) în cazul necorespunderii mărfurilor declarate cu listele de control pe baza semnelor generale;

b) în cazul corelării mărfurilor declarate cu liste de control pe baza semnelor generale și specifice sau numai specifice – necorespunderea

mărfurilor declarate cerințelor stabilite pentru analogul lor tehnic, prevăzut în listele de control;

c) în lipsa informațiilor, care indică la necesitatea verificării suplimentare a unei tranzacții comerciale externe pentru respectarea legislației RM în domeniul controlului exporturilor.

În acest caz Actul de inspecție va reflecta exhaustiv:

a) denumirea poziției din listele de mărfuri controlate din Anexa nr.3 HG 606/2002, cu care au fost contrapuse mărfurile declarate;

b) caracteristicile tehnice de-facto ale mărfurilor (în conformitate cu documentația tehnică pentru mărfurile prezentate pentru vămuire);

c) concluzia privind rezultatul contrapunerii descrierilor denumirii tehnice generale a mărfurilor declarate și ale analogului controlat;

d) lista documentelor, utilizate pentru a fundamenta decizia.

Concluzia adoptată este înscrisă de funcționarului vamal în Actul de inspecție a DVD.

7.3 Caracteristicile vămuirii și controlului vamal al materialelor nucleare/radioactive

Regulile și reglementările naționale privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice în scopuri exclusiv pașnice, cu respectarea obligațiilor ce decurg din tratatele internaționale la care RM ester parte, sunt stabilite prin *Legea nr. 132/2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice. C*onform prevederilor speciale din art. 9 a Legii nr. 132/2012, este interzis:

- importul, exportul, reexportul, tranzitul, admiterea temporară sau exportul temporar al surselor de radiații ionizante (inclusiv parte a echipamentului medical sau de măsurare, calibrare) fără actul permisiv corespunzător, eliberat de Agenția Națională;
- importul deșeurilor radioactive.

Totodată, este interzis importul instalațiilor radiologice sau al surselor radioactive utilizate anterior prin prezentarea declarației pe propria răspundere a persoanei juridice care importă instalațiile radiologice sau sursele radioactive.

De asemenea se interzice importul surselor radioactive închise fără obligația de reîntoarcere după utilizare către producător. Utilizatorul final este obligat să dea dovadă de asigurarea financiară în caz de faliment sau pierdere a capacității juridice.

ANRANR a stabilit că, în scopul de a controla eficient mişcarea surselor de radiații ionizante şi pentru a împiedica circulația lor neautorizată pe teritoriul vamal al RM sunt elaborate măsuri comune de control al circulației surselor de radiație ionizantă în conformitate cu legislația națională.

Conform articolului 18 al Legii nr.132/2012 Serviciul Vamal efectuează controlul şi admite, exclusiv în baza autorizației ANRANR, exportul, reexportul, importul şi admiterea temporară sau exportul temporar sau tranzitul surselor de radiații ionizante, echipamentelor cu surse de radiații ionizante, materialelor nucleare sau radioactive, precum şi al informațiilor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare sau altor dispozitive nucleare explozive.

În acest context, SV a aprobat Ordinul nr.205-O din 21.05.2012 cu privire la procedurile de răspuns la combaterea traficului ilicit cu material nuclear și radioactiv, prin care a fost aprobat Regulamentul privind procedurile Standard de Operare la locul incidentului.

Totodată, la introducerea și scoaterea substanțelor radioactive, care se transportă sub controlul de stat sunt supuse ordinii prioritare de vămuire prin proceduri simplificate (articolul 138 Cod vamal al RM).

Transportul materialelor nucleare şi radioactive este reglementat de articolul 40 al Legii nr.132/2012, precum și a HG nr. 434 din 16.07.2015 [36] pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transportarea în siguranță a materialelor radioactive, conform căruia transportul materialelor nucleare şi radioactive se efectuează exclusiv de către titularii de autorizație radiologică corespunzătoare.

Fiecare transportare prin teritoriu a surselor radioactive sau a materialelor nucleare neexceptate de la regimul de autorizare necesită obținerea în modul stabilit a autorizației radiologice parțiale pentru transport.

În conformitate cu cerințele legislației internaționale, materialele radioactive trebuie transportate numai în ambalaje specializate. O excepție de la aceste reguli este deplasarea unui număr limitat de izotopi în pachetele exceptate (UN2908, UN2909, UN2910, UN2911, UN2912 conform numerotării ONU pentru mărfuri periculoase). Toate celelalte dispozitive/materiale radioactive sunt livrate în pachete tip A, tip B (U), tip B (M), tip C.

Pachetele pentru transportul materialelor radioactive sunt supuse certificării obligatorii şi pentru a trece peste frontiera vamală, este necesar să se furnizeze un certificat de securitate valabil (articolul 4 al Legii nr. 132/2012). Pachetele de tip B (U), de tip B (M) sau de tip C de producție străină au un certificat de aprobare a țării de origine.

La încheierea unui contract de furnizare a materialelor radioactive, trebuie respectat faptul că exportul, reexportul, importul și tranzitul acestora se efectuează în conformitate cu legislația RM privind aspectele legate de controlul mărfurilor strategice (Legea nr.1163/2000 şi HG nr.606/2002) şi desfăşurarea în siguranță a activităților nucleare şi radiologice (Legea nr 132/2012).

7.4 Returnarea mărfurilor în caz de prohibiții

În conformitate cu cerințele articolului 20 din Codul vamal al RM:

Anumite mărfuri şi mijloace de transport sânt prohibite de legislație de a fi introduse sau scoase din Republica Moldova din considerente de securitate a statului, de asigurare a ordinii publice şi morale, de protecție a mediului înconjurător, a obiectelor de artă, obiectelor de valoare istorică şi arheologică, de apărare

a dreptului la proprietate intelectuală, de protecție a pieței interne, de apărare a altor interese ale Republicii Moldova.

Mărfurile şi mijloacele de transport care cad sub incidența alin. (1) trebuie să fie scoase imediat din Republica Moldova sau returnate în țară dacă nu sânt supuse confiscării conform legislației Republicii Moldova, acordurilor internaționale la care aceasta este parte.

Scoaterea sau returnarea mărfurilor şi mijloacelor de transport în Republica Moldova se efectuează din contul persoanei care trece mărfurile peste frontiera vamală sau din contul transportatorului. Dacă mărfurile şi mijloacele de transport nu pot fi scoase sau returnate imediat pe teritoriul vamal, ele sunt păstrate în depozite provizorii cel mult 3 zile.

8. EDUCAȚIA ȘI PERFECȚIONAREA

Funcționarii în domeniul autorizării din cadrul autorităților statale nu beneficiază de instruire locală în domeniul Controlul comerțului strategic (CCS). Nu există un curriculum instituționalizat pentru instruirea funcționarilor de stat în domeniul neproliferării, din acest motiv se recurge la experiența personalului calificat.

Organele de autorizare a comerțului strategic beneficiază de cursuri de instruire și asistență acordată de către instituțiile internaționale și experți. RM este partener al Programului pe termen lung al Agenției Federale Germane pentru Afacerile Economice și Controlul Exportului (BAFA) și participă la diferite seminare și activități organizate de BAFA și finanțate de UE cu referință la consolidarea cadrului juridic al RM în domeniul CCS și autorizare, identificarea mărfurilor și menținerea listei de control.

Un șir de instituții internaționale (NATO, UNICRI, AIEA, CE, EUBAM, Centrele de Excelență CBRN, etc) au organizat multiple cursuri de instruire pentru angajații ANRANR, SIS, SV RM, MA și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, MAI, MEI vizând cooperarea interinstituțională și evaluarea riscurilor de proliferare.

Universitățile din țară nu au curriculară specifică destinată neproliferării ADM. Unele subiecte sunt abordate succint la Universitatea Tehnică din Moldova (opțională: Securitatea Nucleară, Radiologică și Neproliferarea). Subiectele ce se referă la neproliferarea materialelor chimice, bacteriologice cu dublă destinație sunt abordate tangențial la Academia de Studii Economice, inclusiv în cadrul Centrului de Instruire al Serviciului Vamal al RM pentru funcționarii vamali.

BIBLIOGRAFIA

[1] REGULAMENTUL (CE) NR. 1334/2000 AL CONSILIULUI din 22 iunie 2000 de instituire a unui regim comunitar pentru controlul exporturilor de produse și tehnologii cu dublă utilizare

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX: 32000R1334&from=RO

[2] Tratatul de neproliferare a armelor nucleare. http://www.iaea.org/Publications/Documents/Treaties/npt.html

[3] Tratatul de interzicere totală a testelor nucleare www.ctbto.org

[4] Convenţia privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării şi folosirii armelor chimice şi distrugerea acestora, http://www.opcw.org/chemical-weapons-convention/

[5] Convenția privind interzicerea dezvoltării, producerii şi stocării armelor bacteriologice şi cu toxine şi distrugerea acestora, http://www.opbw.org/convention/conv.html,

[6] Decizia (PESC) 2019/97 a Consiliului din 21 ianuarie 2019 în sprijinul Convenției privind armele biologice și toxice în cadrul Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019D0097&from=EN

[7] Tratatul privind comerțul cu arme https://www.un.org/disarmament/convarms/arms-trade-treaty-2/

[8] Rezoluția Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite 1540 https://www.un.org/disarmament/wmd/sc1540/

[9] Codul de Conduită de la Haga împotriva proliferării rachetelor balistice https://www.nti.org/learn/treaties-and-regimes/hague-code-conduct-against-ballistic-missile-proliferation-hcoc/

[10] Inițiativa de Securitate împotriva Proliferării www.armscontrol.org

[11] Sancțiunile adoptate de UE https://www.sanctionsmap.eu/#/main?checked=

[12] Regimul de control al tehnologiilor pentru rachete http://mtcr.info/
[13] Grupul furnizorilor nucleari (NSG)
http://www.nuclearsuppliersgroup.org/en/
[14] Grupul Australia (AG) https://australiagroup.net/en/
[15] Acordul de la Wassenaar (WA)https://www.wassenaar.org/about-us
[16] Comitetul Zangger http://zanggercommittee.org/
[17] IAEA INFCIRC /209
https://www.iaea.org/sites/default/files/publications/documents/infcircs/1974/inf209r1.shtml
[18] Protocolul de la Geneva din 1925
https://www.un.org/disarmament/wmd/bio/1925-geneva-protocol/
[19] Agenția Servicii Publice http://www.asp.gov.md/ro
[20] ANRANR http://anranr.gov.md/ro
[21] Serviciul Vamal al Republicii Moldova http://www.customs.gov.md/
[22] Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător http://lex.justice.md/md/340497/
[23] Legea nr. 1163/2000 cu privire la controlul exportului, re-exportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice
http://lex.justice.md/md/311550/
[24] Legea nr. 132/2012 Privind desfăşurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice*http://lex.justice.md/md/345210/*
[25] HG nr. 1392/2005. Normele metodologice privind procedurile tehnice de aplicare a prevederilor Legii #358-XV din 5 noiembrie 2004 cu privire la implementarea Convenției privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării şi folosirii armelor chimice şi distrugerea acestora.http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335718
[26] HG nr. 606/2002 cu privire la Sistemul Național de control al exportului, reexportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice în Republica Moldova
http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=296547

[27] Hotărârea Guvernului nr. 727 din 08.09.2014 privind autorizarea activităţilor nucleare şi radiologice http://lex.justice.md/md/354644/
[28] Biroul Naţional de Statistică http://www.statistica.md/
[29] Legea nr. 358/2004 cu privire la implementarea CWC http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=313134
[20] Codul Contravenţional al Republicii Moldova http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=330333
[31] Codul Penal al Republicii Moldova http://lex.justice.md/md/331268/
[32] Sancţiunile ONU https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/un-sc-consolidated-list
[33] Practicile UE pentru implementarea măsurilor restrictive https://admin.sanctionsmap.eu/files/1oypndatvb3ci1pip5lvmtv9j/st-15530-2016-init-en.pdf
[34] Ghidul Consiliului pentru implementarea practicilor http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15598-2017-INIT/en/pdf
[35] Legea nr. 161/2011 privind implementarea ghişeului unic în desfăşurarea activităţii de întreprinzător http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=340501
[36] HG nr. 434 din 16.07.2015 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transportarea în siguranţă a materialelor radioactive, http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=360013&lang=1

ANEXE

1. Clasificarea mărfurilor cu dublă utilizare

Codul	Denumirea categoriei
0	Materiale, instalații şi echipamente nucleare
1	Materiale, produse chimice, "microorganisme" şi toxine
2	Prelucrarea materialelor
3	Electronice
4	Calculatoare
5	Telecomunicații şi "Securitatea informațiilor"
6	Senzori şi laseri
7	Navigație şi avionică
8	Marină
9	Propulsie, vehicule spațiale şi echipamente aferente

2. Clasificarea produselor militare

ML1	Arme individuale şi arme automate cu un calibru mai mic sau egal cu 12,7 mm (0,5 inch) şi accesorii, precum şi componente special concepute pentru acestea
ML2	Armament sau arme cu un calibru mai mare de 12,7 mm (0,5 inch), aruncătoare, accesorii, precum şi componente special concepute pentru acestea
ML3	Muniții şi componente special concepute pentru acestea, destinate armelor supuse controlului conform ML1, ML2 sau ML12
ML4	Bombe, torpile, rachete nedirijate, rachete dirijate, echipamente şi accesorii special concepute pentru utilizări militare, precum şi componente special concepute pentru acestea
ML5	Sisteme de conducere a focului şi echipamente aferente de alertare şi avertizare, sisteme aferente de testare şi reglare şi echipamente de contracțiune, special concepute pentru utilizări

	militare, precum şi componente şi accesorii special concepute pentru acestea
ML6	Vehicule terestre şi componente pentru acestea, special concepute sau modificate pentru utilizări militare
ML7	Agenţi toxici, chimici sau biologici, "substanţe lacrimogene", materiale radioactive, echipamente, componente, materiale şi tehnologii aferente
ML8	"Explozivi militari" şi combustibili, inclusiv încărcături de aruncare şi propulsie, precum şi substanţe aferente acestora
ML9	Nave de război, echipamente şi accesorii navale speciale şi accesorii, precum şi componente pentru acestea, special concepute pentru utilizări militare
ML10	"Aeronave", vehicule aeriene nepilotate, motoare de aviaţie şi echipamente aeronautice, echipamente şi componente aferente, special concepute sau modificate pentru utilizări militare
ML11	Echipamente electronice special concepute pentru utilizări militare care nu sunt supuse controlului în altă parte în Lista de armamente şi muniţii şi componente special concepute pentru acestea
ML12	Sisteme de arme cu energie cinetică de mare viteză şi echipamente aferente, precum şi componente special concepute pentru acestea
ML13	Echipamente, construcţii blindate sau de protecţie şi componente
ML14	Echipamente specializate pentru instruirea militară sau pentru simularea unor scenarii militare, precum şi componente şi accesorii special concepute pentru acestea
ML15	Echipamente pentru formarea de imagini sau de contracţiune, special concepute pentru utilizări militare, precum şi componente şi accesorii special concepute pentru acestea
ML16	Produse forjate, turnate şi alte semifabricate a căror folosire într-un produs supus controlului este identificabilă prin

	compoziția materialului, geometrie sau funcționare şi care sunt special concepute pentru oricare dintre produsele supuse controlului prin ML1 la ML4, ML6, ML9, ML10, ML12, sau ML19.
ML17	Alte echipamente, materiale şi biblioteci, precum şi componente special concepute pentru acestea
ML18	Echipamente şi "tehnologie" pentru "producția" produselor cuprinse în Lista de armamente şi muniții
ML19	Sisteme de arme cu energie dirijată (DEW), echipamente aferente sau de contracțiune şi modele de testare, precum şi componente special concepute pentru acestea
ML20	Echipamente criogenice şi "super conductoare", precum şi componente şi accesorii special concepute pentru acestea
ML21	"Software"
ML22	"Tehnologie" în conformitate cu Nota Generală privind Tehnologia pentru "dezvoltarea", "producția" sau "utilizarea" produselor supuse controlului prin Lista de armamente şi muniții, alta decât "tehnologia" supusă controlului prin ML7 şi ML18

3 Lista mărfurilor strategice (substanțe bacteriologice) (*versiune electronică*)

4 Lista mărfurilor cu dublă destinație (substanțe chimice)

4.1 Lista nr. 1

LISTA Nr. 1		Nr. CAS	Cod vamal
A. Substanțe chimice toxice:			
(1)	Alchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr) fluorofosfonați de O-alchil (<C10, inclusiv cicloalchil)		
	Exemple: Sarin: Metilfluorofosfonat de O-izopropil	(107-44-8)	
	Soman: Metilfluorofosfonat de O-pinacolil	(96-64-0)	2931.00
(2)	Dialchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr) amidocianofosfați de O-alchil (<C10, inclusiv cicloalchil)		
	Exemplu: Tabun: Dimetilamidocianofosfat de O-etil	(77-81-6)	2931.00
(3)	Alchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr) tiofosfonați de O-alchil (H sau <C10, inclusiv cicloalchil)-S-[2-(dialchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr) amino)etil] şi sărurile alchilate sau protonate corespunzătoare		
	Exemplu: VX: Metiltiofosfonat de O-etil-S-[2-(diizopropilamino)etil]	(50782-69-9)	2930.90
(4)	Iperite cu sulf:		
	2-Cloroetil-clorometil-sulfură	(2625-76-5)	
	Iperită: Bis(2-cloroetil)-sulfură	(505-60-2)	
	Bis(2-cloroetiltio)metan	(63869-13-6)	
	Sescviiperită: 1,2-Bis(2-cloroetiltio)etan	(3563-36-8)	
	1,3-Bis(2-cloroetiltio)-n-propan	(63905-10-2)	
	1,4-Bis(2-cloroetiltio)-n-butan	(142868-93-7)	
	1,5-Bis(2-cloroetiltio)-n-pentan	(142868-94-8)	
	Bis(2-cloroetiltiometil)-eter	(63918-90-1)	
	Iperită O: Bis(2-cloroetiltioetil)-eter	(63918-89-8)	2930.90
(5)	Lewisite:		
	Lewisită 1: 2-Clorovinildicloroarsină	(541-25-3)	
	Lewisită 2: Bis(2-clorovinil)cloroarsină	(40334-69-8)	
	Lewisită 3: Tris(2-clorovinil)arsină	(40334-70-1)	2931.00
(6)	Iperite cu azot:		2921.19
	HN1: Bis(2-cloroetil)etilamină	(538-07-8)	
	HN2: Bis(2-cloroetil)metilamină	(51-75-2)	
	HN3: Tris(2-cloroetil)amină	(555-77-1)	2921.19 2930.90
(7)	Saxitoxină	(35523-89-8)	3002.90
(8)	Ricină	(9009-86-3)	3002.90
B. Precursori:			
(9)	Difluoruri alchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr) fosfonice		
	Exemplu: DF: Difluorură metilfosfonică	(676-99-3)	
(10)	Alchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr) fosfoniți de O-alchil (H sau <C10, inclusiv cicloalchil)-O-[2-(dialchil(Me, Et, n-Pr sau i-Pr) amino)etil] şi sărurile alchilate sau protonate corespunzătoare		
	Exemplu: QL: Metilfosfonit de O-etil-O-[2-(diizopropilamino)etil]	(57856-11-8)	2931.00
(11)	Clorosarin: Metilclorofosfonat de O-izopropil	(1445-76-7)	2931.00
(12)	Clorosoman: Metilclorofosfonat de O-pinacolil	(7040-57-5)	2931.00

4.2 Lista nr. 2

LISTA Nr. 2		Nr. CAS	Cod vamal
A. Substanțe chimice toxice:			
(1)	Amiton: Tiolofosfat de O, O-dietil-S-[2-(dietilamino)etil] şi sărurile alchilate sau protonate corespunzătoare	(78-53-5)	2930.90
(2)	PFIB: 1,1,3,3,3-Pentafluoro-2-(trifluorometil)propenă	(382-21-8)	2903.30
(3)	BZ: Benzilat de 3-chinuclidinil	(6581-06-2)	2933.90
B. Precursori:			
(4)	Substanțe chimice, cu excepția celor înscrise în lista nr. 1, conținând un atom de fosfor la care este legată o grupare metil, etil sau propil (normal sau izo), dar nici un alt atom de carbon		
	Exemple: Diclorură metilfosfonică	(676-97-1)	
	Metilfosfonat de dimetil	(756-79-6)	
	Excepție: Fonofos: Etiltiofosfonotiolat de O-etil-S-fenil	(944-22-9)	2931.00
(5)	Dihalogenuri N, N-Dialchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr) amido-fosforice		2929.90
(6)	N, N-Dialchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr) amidofosfați de dialchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr)		2929.00
(7)	Triclorură de arsen	(7784-34-1)	2812.10
(8)	Acid 2,2-difenil-2-hidroxiacetic	(76-93-7)	2918.19
(9)	Chinuclidinol-3-ol	(1619-34-7)	2933.39
(10)	N, N-Dialchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr)-2-cloroetilamine şi sărurile protonate corespunzătoare		2921.19
(11)	N, N-Dialchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr) amino-2-etanoli şi sărurile protonate corespunzătoare		2922.19
	Excepții: N, N-Dimetilaminoetanol şi sărurile protonate corespunzătoare	(108-01-0)	
	N, N-Dietilaminoetanol şi sărurile protonate corespunzătoare	(100-37-8)	
(12)	N, N-Dialchil (Me, Et, n-Pr sau i-Pr) amino-2-etantioli şi sărurile protonate corespunzătoare		2930.90
(13)	Tiodiglicol: Bis(2-hidroxietil)-sulfură	(111-48-8)	2930.90
(14)	Alcool pinacolilic: 3,3-Dimetilbutan-2-ol	(464-07-3)	2905.14

4.3 Lista nr. 3

LISTA Nr. 3			
A. Substanțe chimice toxice:			
(1)	Fosgen: Diclorură de carbonil	(75-44-5)	2812.10
(2)	Clorcian: Clorură de cianogen	(506-77-4)	2851.00
(3)	Acid cianhidric: Cianură de hidrogen	(74-90-8)	2811.19
(4)	Cloropicrină: Tricloronitrometan	(76-06-2)	2904.90
B. Precursori			
(5)	Oxiclorură de fosfor: Clorură de fosforil	(10025-87-3)	2812.10
(6)	Triclorură de fosfor	(7719-12-2)	2812.10
(7)	Pentaclorură de fosfor	(10026-13-8)	2812.10
(8)	Fosfit de trimetil	(121-45-9)	2920.90
(9)	Fosfit de trietil	(122-52-1)	2920.90
(10)	Fosfit de dimetil	(868-85-9)	2921.19
(11)	Fosfit de dietil	(762-04-9)	2920.90
(12)	Monoclorură de sulf	(10025-67-9)	2812.10
(13)	Diclorură de sulf	(10545-99-0)	2812.10
(14)	Clorură de tionil	(7719-09-7)	2812.10
(15)	Etildietanolamină	(139-87-7)	2922.19
(16)	Metildietanolamină	(105-59-9)	2922.19
(17)	Trietanolamină	(102-71-6)	2922.13

5 Lista materialelor, dispozitivelor, echipamentelor şi informaţiilor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare şi a altor dispozitive nucleare explozive (conform Anexei nr. 2 , Legea nr.132/2012)

1. Materiale de interes nuclear pertinente pentru proliferarea armelor nucleare şi a altor dispozitive nucleare explozive
2. Echipamente şi componente aferente special concepute sau fabricate pentru reactoare nucleare
3. Echipamente aferente special concepute şi fabricate pentru uzine de reprocesare a combustibilului nuclear ars
4. Echipamente special concepute sau pregătite pentru uzine de conversie a plutoniului
5. Echipament aferent special conceput sau fabricat pentru fabrici de combustibil nuclear
6. Echipament aferent special conceput sau fabricat pentru uzine de separare a izotopilor de uraniu
7. Echipament aferent pentru uzine sau instalaţii de separare a izotopilor de litiu
8. Echipamente aferente special concepute pentru uzine de producere sau concentrare a apei grele, a deuteriului, a tritiului şi a compuşilor lor
9. Echipament de testare şi măsurare folosit la producerea dispozitivelor nucleare explozive
10. Componente pentru dispozitive nucleare explozive
11. Echipamente industriale special concepute şi pregătite pentru a fi utilizate în fabricarea materialelor, dispozitivelor şi echipamentelor menţionate la pct.1-10, inclusiv a materialelor nucleare
12. Informaţii specifice nepublicate care se referă la materialele, dispozitivele şi echipamentele menţionate la pct.1-11.

Această Lista detaliată a materialelor, dispozitivelor, echipamentelor şi informaţiilor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare şi altor dispozitive nucleare explozive, prevăzute în prezenta anexă, se stabileşte respectându-se prevederile tratatelor internaţionale la care RM este parte.

6. Modelul cererii pentru eliberarea autorizației radiologice

(Model)

CERERE PENTRU ELIBERAREA

AUTORIZAŢIEI RADIOLOGICE

(se completează pe foaia cu antet al persoanei juridice sau al întreprinzătorului)

Prin prezenta se solicită eliberarea autorizației radiologice:

1. Denumirea solicitantului:_____

adresa juridică_____

nr. tel./fax_____

adresa de facto şi/sau filiala_____.

2. Instalații sau surse de radiații ionizante:

a) denumirea instalației sau a sursei_____

b) numărul instalațiilor sau al surselor_____

c) model_____ parametri maximi: keV _____ (MeV)_____mA_____

sau radionuclid_____activitatea (în Bq sau Ci) _____,

la data_____

d) producător_____importator_____.

La literele a), b), c) şi d) se va completa pentru fiecare instalaţie sau sursă de radiaţie ionizantă.

3. Genul de activitate_____.

4. Persoana de contact: numele, prenumele_____ nr. tel._____.

5. Expertul atestat:

numele, prenumele_____

nr. permisului de exercitare _____

6. Alte informații, după caz:_____.

(data) _____

L.Ș. (numele, prenumele, semnătura conducătorului)

7 Lista documentelor necesare pentru obținerea Autorizației radiologice (aprobat prin Anexa nr. 4 la Legea nr.132/2012)

http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=345210

Domeniul solicitat	Documente anexate la cerere
Importul/exportul, admiterea temporară, exportul surselor de radiații ionizante	1. Lista surselor de radiații ionizante ce urmează a fi importate/exportate, admise temporar sau exportate temporar și furnizate 2. Certificatul de conformitate pentru produs/instalație, eliberat de un organism notificat și publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene 3. Contractul încheiat cu producătorul (furnizorul)
Importul/exportul, admiterea temporară sau exportul temporar al surselor radioactive	1. Contractul de locațiune (pentru încăperile arendate) 2. Lista surselor radioactive ce urmează a fi importate/exportate, admise temporar sau exportate temporar și furnizate 3. Planul preliminar de gestionare a surselor radioactive după finalizarea perioadei de exploatare a acestora (returnarea către producător sau transmiterea la punctul de stocare a deșeurilor radioactive) 4. Contractul încheiat cu agentul economic autorizat să presteze servicii de transportare a surselor radioactive sau autorizația radiologică pentru acest gen de activitate 5. Contractul încheiat cu producătorul (furnizorul) 6. Contractul încheiat cu deținătorul final (pentru sursele radioactive de categoriile I–III).

8. Modelul Autorizației radiologice

Aprobat prin Anexa nr. 1 a Regulamentului privind autorizarea activităţilor nucleare şi radiologice (HG 727/2014)

REPUBLICA MOLDOVA

AGENŢIA NAŢIONALĂ DE REGLEMENTARE A ACTIVITĂŢILOR NUCLEARE ŞI RADIOLOGICE

MD-2068, mun. Chişinău, str. Alecu Russo, 1
tel/fax: (+373) 22 31 11 37, e-mail: agentia.nucleara@anranr.gov.md

AUTORIZAȚIA RADIOLOGICĂ

Seria A **Nr.**

Denumirea, forma juridică de organizare, adresa juridică a titularului

Codul fiscal/Codul IDNO

Genul de activitate nucleară sau radiologică pentru care se eliberează

Limitele de activitate şi condiţiile

Prenumele, numele persoanei responsabile de radioprotecţie

Numărul permisului de exercitare

Data emiterii

Data reperfectării

Data expirării

Conducător,
inspector principal de stat
în domeniul activităţilor nucleare şi radiologice

_____ L.Ş.
(semnătura)

9. Modelul autorizației radiologice parțiale de import/export

Aprobat prin Anexa nr.4a Regulamentului privind autorizarea activităților nucleare și radiologice (HG 727/2014)

REPUBLICA MOLDOVA

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE
A ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE ȘI RADIOLOGICE

MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1, of. 65

tel/fax: (+373) 22 31 11 37, e-mail: agentia.nucleara@anrann.gov.md

AUTORIZAȚIE RADIOLOGICĂ PARȚIALĂ
DE IMPORT/EXPORT

nr. ___ din _____

În baza evaluării cererii nr. ___din _____ a

_____
(denumirea solicitantului)

_____
(codul fiscal/codul IDNO)

Autorizația radiologică seria A nr. _____ valabilă pînă la ____

avizează importul/exportul _____ _____

Nr. proformei _____din _____

Temei:_____

Eliberat în 2 exemplare (1-ex. – solicitantului, 2-ex. – Serviciului Vamal)

Limite și condiții:_____

Conducător,
inspector principal de stat
în domeniul activităților nucleare și radiologice _____
(semnătura)

LȘ

10. Modele de cereri pentru autorizații pentru mărfurile strategice (cu destinație dublă)

(*conform Ordinului Ministerului Economiei nr. 40 din 06.08.2002 cu privire la aprobarea modelelor documentelor necesare pentru autorizarea tranzacțiilor cu mărfuri strategice, Publicat:29.08.2002 în Monitorul Oficial nr. 122, art. nr. 282*)

http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=313807

CONFIDENŢIAL DUPĂ COMPLETARE
(КОНФИДЕНЦИАЛЕН ПОСЛЕ ЗАПОЛНЕНИЯ)

CERERE DE ELIBERARE A AUTORIZAŢIEI DE EXPORT/REEXPORT A MĂRFURILOR STRATEGICE
(ЗАЯВКА НА ПОЛУЧЕНИЕ РАЗРЕШЕНИЯ НА ЭКСПОРТ/РЕЭКСПОРТ СТРАТЕГИЧЕСКИХ ТОВАРОВ)

1. Exportator *(Экспортер)* **Adresa** *(Адрес)* **Telefon** *(Телефон)* **Fax** *(Факс)* **Banca** *(Банк)* **Cont valutar** *(Валютный счет)* **Cod fiscal** *(Фискальный код)*		**2. Nr. şi data înreg. la exportator** *(№ и дата регистрации у экспортера)* **3. Nr. şi data înreg. la Min. Economiei şi Comerţului** *(№ и дата регистрации в Министерстве экономики и торговли)* **4. Partener extern/Ţara** *(Иностранный партнер/страна)* **5. Ţara plătitoare** *(Страна плательщик)* — **Cod** *(Код)* **6. Ţara importatoare** *(Страна импортер)* — **Cod** *(Код)* **7. Ţara de destinaţie** *(Страна назначения)* — **Cod** *(Код)* **8. Condiţia de livrare** *(Условия поставки)*			
9. Furnizor *(Поставщик)*		**10. Condiţia de plată şi credit** *(Условия оплаты и кредит)*			**Cod** *(Код)*
11. Termenul de valabilitate solicitat *(Запрашиваемый срок действия)*		**12. Moneda (valuta) plăţii** *(Валюта оплаты)*			**Cod** *(Код)*
13. Denumirea comercială a produselor *(Коммерческое наименование продукции)*	**14. Codul mărfii** *(Товарный код)*	**15. Nr. conform Listei de Control** *(№ согласно Контрольному Списку)*	**16. Cantitatea** *(Количество)* Cod UM/ tone, kg *(Код МИ/ тн, кг)*	Cod UM supl/ cantit. supl. *(Доп. код МИ/ кол-во)*	**17. Valoarea CIF în valuta plăţii** *(Стоимость CIF в валюте оплаты)*
MODEL					
18. T O T A L *(И T O Г O)*					
19. Biroul vamal *(Таможенный пункт)*		**20. Alte precizări ale solicitantului** *(Другие уточнения заявителя)*			

21. În conformitate cu Regulamentul privind regimul de control al exportului, reexportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice (Hotărîrea Guvernului nr. 606 din 15 mai 2002), anexez la prezenta cerere următoarele documente:
(В соответствии с Положением о порядке контроля экспорта, реэкспорта, импорта и транзита стратегических товаров (Постановление Правительства № 606 от 15 мая 2002), прилагаю к настоящему заявлению следующие документы)

_____
_____
_____
_____

Certific pe propria răspundere că datele şi informaţiile înscrise în prezenta cerere sînt exacte şi au fost menţionate cu bună-credinţă, cunoscînd că pentru orice declaraţie falsă sau omisiune făcută cu intenţie mă voi expune sancţiunilor prevăzute de reglementările în vigoare. *(Подтверждаю под личную ответственность, что записанные в данной декларации данные и информация являются точными и правдивыми, осознавая, что за ложное заявление или преднамеренное упущение, буду подвергнут санкциям согласно действующему законодательству.)*

Data *(Дата)*	**Ştampila** *(Печать)*	**Numele, funcţia şi semnătura persoanei autorizate** *(Имя, должность и подпись уполномоченного лица)*

CONFIDENŢIAL DUPĂ COMPLETARE
(КОНФИДЕНЦИАЛЕН ПОСЛЕ ЗАПОЛНЕНИЯ)

CERERE DE ELIBERARE A AUTORIZAŢIEI DE IMPORT A MĂRFURILOR STRATEGICE
(ЗАЯВКА НА ПОЛУЧЕНИЕ РАЗРЕШЕНИЯ НА ИМПОРТ СТРАТЕГИЧЕСКИХ ТОВАРОВ)

1. Importator *(Импортер)*		**2. Nr. şi data înreg. la importator** *(№ и дата регистрации у импортера)*				
Adresa *(Адрес)*		**3. Nr. şi data înreg. la Min. Economiei şi Comerţului** *(№ и дата регистрации в Министерстве экономики и торговли)*				
Telefon *(Телефон)*	**Fax** *(Факс)*	**4. Partener extern/Ţara** *(Иностранный партнер/страна)*				
Banca *(Банк)*		**5. Ţara plătitoare** *(Страна плательщик)*	**Cod** *(Код)*	**6. Ţara exportatoare** *(Страна экспортер)*	**Cod** *(Код)*	
Cont valutar *(Валютный счет)* **Cod fiscal** *(Фискальный код)*		**7. Ţara de origine** *(Страна происхождения)*	**Cod** *(Код)*	**8. Condiţia de livrare** *(Условие поставки)*		
9. Destinatar final *(Конечный получатель)*		**10. Condiţia de plată şi credit** *(Условия оплаты и кредит)*			**Cod** *(Код)*	
11. Termenul de valabilitate solicitat *(Запрашиваемый срок действия)*		**12. Moneda (valuta) plăţii** *(Валюта оплаты)*			**Cod** *(Код)*	
13. Denumirea comercială a produselor *(Коммерческое наименование продукции)*	**14. Codul mărfii** *(Товарный код)*	**15. Nr. conform Listei de Control** *(№ согласно Контрольному Списку)*	**16. Cantitatea** *(Количество)*		**17. Valoarea CIF în valuta plăţii** *(Стоимость CIF в валюте оплаты)*	
			Cod UM/ tone, kg *(Код МЕ/ тн, кг)*	Cod UM supl/ cantit. supl. *(Доп. код МЕ/ кол-во)*		
MODEL						
18. T O T A L *(И Т О Г О)*						
19. Biroul vamal *(Таможенный пункт)*		**20. Alte precizări ale solicitantului** *(Другие уточнения заявителя)*				

21. În conformitate cu Regulamentul privind regimul de control al exportului, reexportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice (Hotărîrea Guvernului nr. 606 din 15 mai 2002), anexez la prezenta cerere următoarele documente:
(В соответствии с Положением о порядке контроля экспорта, реэкспорта, импорта и транзита стратегических товаров (Постановление Правительства № 606 от 15 мая 2002), прилагаю к настоящему заявлению следующие документы)

_____
_____
_____
_____

Certific pe propria răspundere că datele şi informaţiile înscrise în prezenta cerere sînt exacte şi au fost menţionate cu bună-credinţă, cunoscînd că pentru orice declaraţie falsă sau omisiune făcută cu intenţie mă voi expune sancţiunilor prevăzute de reglementările în vigoare. *(Подтверждаю под личную ответственность, что записанные в данной декларации данные и информация являются точными и правдивыми, осознавая, что за ложное заявление или преднамеренное упущение, буду подвергнут санкциям согласно действующему законодательству.)*

Data *(Дата)*	**Ştampila** *(Печать)*	**Numele, funcţia şi semnătura persoanei autorizate** *(Имя, должность и подпись уполномоченного лица)*

CONFIDENŢIAL DUPĂ COMPLETARE
(КОНФИДЕНЦИАЛЕН ПОСЛЕ ЗАПОЛНЕНИЯ)

CERERE DE ELIBERARE A AUTORIZAŢIEI DE TRANZIT A MĂRFURILOR STRATEGICE
(ЗАЯВКА НА ПОЛУЧЕНИЕ РАЗРЕШЕНИЯ НА ТРАНЗИТ СТРАТЕГИЧЕСКИХ ТОВАРОВ)

1. Exportator *(Экспортер)* Adresa *(Адрес)* Tel/fax: *(Тел./факс)*	**2. Importator** *(Импортер)* Adresa *(Адрес)* Tel/fax: *(Тел./факс)*
3. Titular *(Получатель)*	**4. Expeditor** *(Экспедитор)*
5. Transportator *(Транспортировщик)*	**6. Mijloc de transport** *(Вид транспорта)*

7. Ţara exportatoare *(Страна экспорта)*	Cod *(Код)*	8. Ţara plăţitoare *(Страна плательщик)*	Cod *(Код)*	9. Ţara importatoare *(Страна импорта)*	Cod *(Код)*	10. Ţara de destinaţie *(Страна назначения)*	Cod *(Код)*

11. Alte ţări tranzitare *(Другие транзитные страны)*	**12. Termenul de valabilitate solicitat** *(Запрашиваемый срок действия)*

13. Denumirea comercială a produselor *(Коммерческое наименование продукции)*	14. Codul mărfii *(Товарный код)*	15. Nr. conform Listei de Control *(№ согласно Контрольному Списку)*	16. Cantit. şi UM *(Количество и мера измерения)*	17. Valoarea CIF în valuta plăţii *(Стоимость CIF в валюте оплаты)*
MODEL				
22. T O T A L *(И Т О Г О)*				

18. Biroul vamal de intrare în RM *(Таможенный пункт въезда в РМ)*	**21. Alte detalii şi precizări** *(Другие детали и уточнения)*
19. Biroul vamal de ieşire din RM *(Таможенный пункт выезда из РМ)*	
20. Traseul de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova *(Транзитный маршрут на территории Республики Молдова)*	

22. În conformitate cu Regulamentul privind regimul de control al exportului, reexportului, importului şi tranzitului de mărfuri strategice (Hotărîrea Guvernului nr. 606 din 15 mai 2002), anexez la prezenta cerere următoarele documente:
(В соответствии с Положением о порядке контроля экспорта, реэкспорта, импорта и транзита стратегических товаров (Постановление Правительства № 606 от 15 мая 2002), прилагаю к настоящему заявлению следующие документы)

_____
_____
_____
_____

Certific pe propria răspundere că datele şi informaţiile înscrise în prezenta cerere sînt exacte şi au fost menţionate cu bună-credinţă, cunoscînd că pentru orice declaraţie falsă sau omisiune făcută cu intenţie mă voi expune sancţiunilor prevăzute de reglementările în vigoare. *(Подтверждаю под личную ответственность, что записанные в данной декларации данные и информация являются точными и правдивыми, осознавая, что за ложное заявление или преднамеренное упущение, буду подвергнут санкциям согласно действующему законодательству.)*

Data *(Дата)*	Ştampila *(Печать)*	Numele, funcţia şi semnătura persoanei autorizate *(Имя, должность и подпись уполномоченного лица)*

11. Lista documentelor necesare pentru obținerea Autorizației de export/import a mărfurilor cu dublă destinație.

- cerere;
- documente care certifică originea mărfurilor;
- documente cu referință la caracteristicile calitative și tehnice ale mărfurilor, și, opțional, codul mărfii respective, conform Nomenclatorului;
- copia contractului încheiat cu compania străină care importă sau exportă mărfurile strategice;
- copia autorizației, legalizată în modul stabilit, care certifică permisiunea pentru firma străină de a efectua operațiuni de export-import cu mărfuri strategice, eliberată de organul autorizat al tarii în care este înregistrată firma dată;
- certificatul utilizatorului final (*la cerere*);
- certificatul internațional de import (*la cerere*).

12. Modelul Certificatului Constatator

_____
(autoritatea emitentă)

CERTIFICAT CONSTATATOR

Nr. de înregistrare _____ Data înregistrării _____ 20__

_____
(denumirea autorității, localitatea)

Prin prezentul se certifică şi se constată că solicitantul

_____

_____
(denumirea solicitantului, IDNO, adresa)

prin reprezentantul său

_____

_____
(numărul şi tipul actului de reprezentare, numele, prenumele reprezentantului, telefon de contact, e-mail)

la data emiterii prezentului certificat, a transmis autorității emitente, pentru obținerea actului permisiv_____
(denumirea actului permisiv conform legii de reglementare)

cererea la care a anexat următoarele documente:

_____ pe ____ file,
_____ pe ____ file,
_____ pe ____ file,

suporturi electronice (CD etc.) _____ unități.

Cererea și actele enumerate au fost recepționate de către

_____
(numele, prenumele, funcția deținută)

L.Ş. _____

Ghid informativ:
Conform art.___ din Legea nr.___ din ___ _____ _____, termenul legal pentru eliberarea actului permisiv solicitat este de ____ zile (lucrătoare/ calendaristice (*de subliniat*)).
Conform art. 6 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, funcționarul autorității emitente responsabil de recepționarea cererilor nu este în drept să respingă cererea și documentele anexate, să refuze recepționarea acestora sau să solicite documente suplimentare, competenta acestuia limitând-se doar la procedura de înregistrare a cererii și de eliberare imediată și necondiționată solicitantului a acestui certificat constatator. Încălcarea de către funcționar a acestei norme atrage aplicarea, inclusiv în baza demersului solicitantului, a sancțiunilor contravenționale prevăzute la art. 350 din Codul contravențional.

Conform art. 6^2 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, solicitantul poate aplica acest certificat în procedura aprobării tacite și poate desfășura activitatea pentru care a solicitat actul permisiv. În acest scop, solicitantul va expedia, prin posta recomandată, în adresa Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne copia de pe acest certificat, în care va completa declarația pe propria răspundere de mai jos. Data aprobării tacite a actului permisiv și, respectiv, data de la care solicitantul poate desfășura activitatea pentru care a solicitat actul permisiv se consideră data confirmării recepționării de către Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a scrisorii recomandate prin care solicitantul i-a expediat acest certificat.

DECLARAȚIE PE PROPRIA RĂSPUNDERE

În adresa Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne
or. Chișinău, str. Tiraspol nr. 11/1, MD–2001

Prin prezenta, subsemnatul, constat şi declar pe propria răspundere, cunoscând consecinţele prevăzute la art. 352[1] din Codul penal, că, la data completării prezentei declaraţii:

___ _____ 20__:

– nu am primit actul permisiv solicitat conform prezentului certificat;

– nu am primit de la autoritatea emitentă refuz oficial de eliberare a actului permisiv solicitat;

– nu am fost notificat despre suspendarea termenului de acordare a actului permisiv fie suspendarea aplicată de autoritate este sau a devenit nulă în virtutea legii;

– intenţionez să aplic procedura aprobării tacite şi să încep a desfăşura activitatea pentru care am solicitat actul permisiv.

Solicitant_____ prin reprezentantul său_____

_____

_____

(denumirea solicitantului, IDNO, adresa) (numele, prenumele, telefon de contact, e-mail)

Semnătura _____

13. Modelul Autorizației individuale de export a mărfurilor strategice (cu dublă destinație)

REPUBLICA MOLDOVA

AUTORIZAȚIE

INDIVIDUALĂ DE EXPORT AL MĂRFURILOR STRATEGICE
(CU DUBLĂ DESTINAȚIE)

E 0000000

1. Exportator		**2. Nr. şi data de înregistrare la exportator**			
Adresa		**3. Nr. şi data de înregistrare la Agenția Servicii Publice**			
		4. Partener extern/Țara			
Telefon / e-mail		**5. Țara plătitoare**	**Cod**	**6. Țara importatoare**	**Cod**
Banca					
Cont bancar		**7. Țara de destinație**	**Cod**	**8. Condiția de livrare**	
Cod fiscal					
9. Furnizor		**10. Condiția de plată și credit**			
11. Termenul de valabilitate solicitat		**12. Moneda plății**		**Cod**	

13. Denumirea comercială a produselor	**14. Codul mărfii**	**15. Nr. conform Listei de Control**	**16. Cantitatea**		**17. Valoarea CPT în moneda plății**
			Cod UM/ tone, kg	Cod UM supl/ cantit. supl	
18. T O T A L					-

19. Biroul vamal	**21. Temei pentru eliberarea autorizației**
20. Alte precizări ale solicitantului	

INSTITUȚIA PUBLICĂ "AGENȚIA SERVICII PUBLICE"

Data eliberării:

Termenul de valabilitate:

Numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei autorizate **L.Ș.**

14. Modelul Autorizației individuale de import a mărfurilor strategice (cu dublă destinație)

REPUBLICA MOLDOVA

AUTORIZAȚIE

INDIVIDUALĂ DE IMPORT AL MĂRFURILOR STRATEGICE
(CU DUBLĂ DESTINAȚIE)

I 0000000

1. Importator		**2. Nr. şi data de înregistrare la importator**				
Adresa		**3. Nr. şi data de înregistrare la Agenția Servicii Publice**				
		4. Partener extern/Țara				
Telefon / e-mail		**5. Țara plătitoare**	**Cod**	**6. Țara exportatoare**	**Cod**	
Banca						
Cont bancar		**7. Țara de origine**	**Cod**	**8. Condiția de livrare**		
Cod fiscal						
9. Destinatar final		**10. Condiția de plată şi credit**				
11. Termenul de valabilitate solicitat		**12. Moneda plății**		**Cod**		
13. Denumirea comercială a produselor	**14. Codul mărfii**	**15. Nr. conform Listei de Control**	**16. Cantitatea**		**17. Valoarea CPT în moneda plății**	
			Cod UM/ tone, kg	Cod UM supl/ cantit. supl		
18. T O T A L						
19. Biroul vamal			**21. Temei pentru eliberarea autorizației**			
20. Alte precizări ale solicitantului						

INSTITUȚIA PUBLICĂ "AGENȚIA SERVICII PUBLICE"

Data eliberării:

Termenul de valabilitate:

Numele, prenumele, funcția şi semnătura persoanei autorizate **L.Ş.**

15. Modelul Autorizației de tranzit a mărfurilor strategice (cu dublă destinație)

REPUBLICA MOLDOVA

AUTORIZAȚIE

INDIVIDUALĂ DE TRANZIT AL MĂRFURILOR STRATEGICE
(CU DUBLĂ DESTINAȚIE)

T 0000000

1.Exportator				**2. Exportator**			
Adresa:				Adresa:			
Telefon/e-mail				Telefon/e-mail			
3. Titular				**4. Expeditor**			
5. Transportator				**6. Mijloc de transport**			
7.Țara exportatoare	**Cod**	**8.Țara plătitoare**	**Cod**	**9. Țara importatoare**	**Cod**	**10. Țara de destinație**	**Cod**
11. Alte țări tranzitare				**12. Termenul de valabilitate solicitat**			

13. Denumirea comercială a produselor	**14. Codul mărfii**	**15. Nr. conform Listei de Control**	**16. Cantitatea și UM**	**17. Valoarea CIF în moneda plății**
18. T O T A L				

19. Biroul vamal de intrare în Republica Moldova	
20. Birou vamal de ieșire din Republica Moldova	
21. Traseul de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova	
22. Alte detalii și precizări	

INSTITUȚIA PUBLICĂ "AGENȚIA SERVICII PUBLICE"

Data eliberării:

Termenul de valabilitate:

Numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei autorizate **L.Ș.**

16. Modelul Autorizației individuale de reexport a mărfurilor strategice (cu dublă destinație)

REPUBLICA MOLDOVA

AUTORIZAȚIE

INDIVIDUALĂ DE REEXPORT AL MĂRFURILOR STRATEGICE (CU DUBLĂ DESTINAȚIE)

R 0000000

1. Exportator (Exporter)		**2. Nr. și data de înregistrare la exportator** (No. and date of registration at exporter)			
Adresa (Address)		**3. Nr. și data de înregistrare la Agenția Servicii Publice** (No. and date of registration at the Public Services Agency)			
		4. Partener extern/Țara (Foreign partner/Country)			
Telefon/ e-mail (Phone, e-mail)		**5. Țara plătitoare** (Paying country)	**Cod** (Code)	**6. Țara importatoare** (Importing country)	**Cod** (Code)
Banca (Bank)					
Cont bancar (Bank account)		**7. Țara de destinație** (Destination country)	**Cod** (Code)	**8. Condiția de livrare** (Delivery terms)	
Cod fiscal (Fiscal code)					
9. Furnizor (Supplier)		**10. Condiția de plată și credit** (Payment terms)			
11. Termenul de valabilitate solicitat (Validity requested)		**12. Moneda plății** (Currency of payment)		**Cod** (Code)	

13. Denumirea comercială a produselor (Description of goods)	**14. Codul mărfii** (Custom's tariff code no.)	**15. Nr. conform Listei de control** (Control lists code no.)	**16. Cantitatea** (Quantity)		**17. Valoarea DAP în moneda plății** (DAP value in currency of payment)
			Cod UM: tone, kg (Code supl. quantity)	Cod UM: supl. cantit. supl. (Code supl. quantity)	
18. T O T A L (Total)					

19. Biroul vamal (Customs office)	**21. Temei pentru eliberarea autorizației** (Basis for authorization issue)
20. Alte precizări ale solicitantului (Other details from the applicant)	

INSTITUȚIA PUBLICĂ „AGENȚIA SERVICII PUBLICE"
(PUBLIC SERVICES AGENCY)

AUTORIZAȚIE INDIVIDUALĂ DE REEXPORT AL MĂRFURILOR STRATEGICE
(INDIVIDUAL RE-EXPORT AUTHORIZATION OF STRATEGIC GOODS)

Data eliberării: (Date of issue)		**Termenul de valabilitate:** (Authorization valid until)	

Numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei autorizate
(Name, surname, title and signature of authorized officials)

L.Ș.
(Stamp)

17. Anexei la Autorizație

ANEXĂ LA AUTORIZAȚIE

(ANNEX TO THE AUTORIZATION)

NR._____ **DIN** _____
(no.) *(from)*

1. Denumirea comercială a mărfurilor *(Commercial description of goods)*	2. Codul mărfii *(Customs tariff code no.)*	3. Nr. conform Listei de control *(Control list code no.)*	4. Cantitatea, cod UM *(Quantity, code)*	5. Valoarea CIF în valuta plății *(CIF value in the currency of payment)*
6. TOTAL			x	x

INSTITUȚIA PUBLICĂ „AGENȚIA SERVICII PUBLICE"
(PUBLIC SERVICES AGENCY)

Data eliberării: *(Date of issue)*		**Termenul de valabilitate:** *(authorization valid until)*	

Numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei autorizate
(Name, Surname, title and signature of authorized official)

L.Ș.
(Stamp)

18. Modelul Certificatului internațional de import

REPUBLICA MOLDOVA

CERTIFICAT

INTERNAȚIONAL DE IMPORT

II 0000000

1. Nr. şi data de înregistrare la solicitant		**2. Nr. şi data de înregistrare la Agenţia Servicii Publice**	
3. Exportator		**4. Importator**	
Adresa:		Adresa:	
Telefon / e-mail		Telefon / e-mail	
Ţara		Ţara	

5. Denumirea comercială a produselor	**6. Codul mărfii**	**7. Nr. conform Listei de Control**	**8. Cantitatea şi UM**	**9. Valoarea CPT în moneda plăţii**
10. TOTAL				

Se certifică faptul că importatorul s-a angajat să importe produsele certificate mai sus, să nu deturneze, transbordeze sau să le reexporte către o altă destinaţie, fără aprobarea autorităţii competente din Republica Moldova.

Importatorul se angajează să notifice imediat Agenţia Servicii Publice despre orice schimbare survenită în actele sau faptele declarate şi să transmită, la cererea exportatorului, un Certificat de verificare a livrării emis de autoritatea competentă din Republica Moldova.

Certificatul internaţional de import îşi pierde valabilitatea dacă nu este prezentat autorităţilor străine competente, în decurs de 6 (şase) luni de la data emiterii lui.

INSTITUŢIA PUBLICĂ "AGENŢIA SERVICII PUBLICE"

Data eliberării:

Numele, prenumele, funcţia şi semnătura persoanei autorizate **L.Ş.**

19. Modelul Certificatului utilizatorului final

REPUBLICA MOLDOVA

CERTIFICAT

AL UTILIZATORULUI FINAL

UF 0000000

1. Nr. şi data de înregistrare la solicitant		**2. Nr. şi data de înregistrare la Agenţia Servicii Publice**	
3. Destinatar final		**4. Importator**	
Adresa:		Adresa:	
Telefon/e-mail		Telefon/e-mail	
Persoana de contact		Persoana de contact	

5. Denumirea comercială a produselor	**6. Codul mărfii**	**7. Nr. conform Listei de Control**	**8. Cantititatea şi UM**	**9. Valoarea CIF în moneda plăţii**
10. TOTAL				

11. DECLARAŢIE

Modul în care utilizatorul final va utiliza sau dispune de mărfurile strategice descrise şi enumerate mai sus:

- vor fi folosite în forma în care au fost primite, pentru _____, în următorul loc (sediu):_____nu vor fi încorporate în nici un alt produs final şi nu vor fi reexportate fără aprobarea autorităţii competente din Republica Moldova;
- vor fi revîndute în Republica Moldova, în forma în care au fost primite;
- vor fi prelucrate, modificate şi/sau încorporate în următoarele produse _____ pentru a fi utilizate în scopul _____ în locul (ţara) _____, numai după obţinerea aprobării autorităţii competente din Republica Moldova;
- vor fi reexportate, în forma în care au fost primite, către: _____ numai după obţinerea aprobării autorităţii competente din Republica Moldova;
- altele (descrierea completă): _____.

Prin prezenta, certific pe propria răspundere că datele şi informaţiile înscrise în prezenta declaraţie sunt exacte şi au fost menţionate cu bună-credinţă, cunoscând că pentru orice declaraţie falsă sau omisiune făcută cu intenţie mă voi expune sancţiunilor prevăzute de reglementările în vigoare.

Data eliberării:

Numele, prenumele, funcţia şi semnătura persoanei autorizate **L. Ş.**

INSTITUŢIA PUBLICĂ "AGENŢIA SERVICII PUBLICE"

Data eliberării:

Numele, prenumele, funcţia şi semnătura persoanei autorizate **L.Ş.**

20. Modelul Certificatului de verificare a livrării

REPUBLICA MOLDOVA

CERTIFICAT

DE VERIFICARE A LIVRĂRII

VL 0000000

1. Nr. şi data de înregistrare la solicitant		**2. Nr. şi data de înregistrare la Agenţia Servicii Publice**	
3. Importator		**4. Exportator**	
Adresa:		Adresa:	
Telefon/e-mail		Telefon/e-mail	
Ţara		Ţara	

5. Denumirea comercială a produselor	**6. Codul mărfii**	**7. Nr. conform Listei de Control**	**8. Cantitatea şi UM**	**9. Valoarea CIF în moneda plăţii**
10. TOTAL				

Se certifică faptul că importatorul a făcut dovadă în faţa autorităţii competente din Republica Moldova că mărfurile enumerate şi specificate mai sus au sosit în Republica Moldova prin punctul vamal _____ la data de _____, conform documentelor de transport nr._____ din data de _____ pentru care s-a întocmit Declaraţia vamală de import nr._____ din data de _____ fiind importate în conformitate cu legislaţia în vigoare a Republicii Moldova.

Certificatul de verificare a livrării îşi pierde valabilitatea dacă nu este prezentat autorităţilor străine competente în decurs de 6 (şase) luni de la data emiterii lui.

INSTITUŢIA PUBLICĂ "AGENŢIA SERVICII PUBLICE"

Data eliberării:

Numele, prenumele, funcţia şi semnătura persoanei autorizate **L.Ş.**

Adrese de contact:

Agenția Servicii Publice
mun. Chișinău, str. A. Pușkin, 47, etajul 3, Secția autorizare și certificare, tel. 022 20 78 72,
asp@asp.gov.md
Serviciul Vamal
mun. Chișinău, str. N. Starostenco, 30,
tel. 022 574 182,
vama@customs.gov.md,